

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
29 september 2021

Äldrenämnden

Tid: kl. 18:00-20:15

Plats: Nacka stadshus

Karin Teljstedt (KD), ordförande

Äldrenämnden

1. Mötesinformation

Förslag till beslut

Sammanträde kl 18:00, se separat information om distansdeltagande.

Gruppmöte kl 17:00, sammanträdesdagen. Separat länk.

Politiks beredning onsdagen den 22 sep kl 8:30, länk skickas till berörda.

2. Närvaro

3. Justering

4. Fastställande av fördragningslista

5. Prestationsbaserade statsbidrag äldreomsorg (ÄLN 2021/160)

Förslag till beslut

Äldrenämnden noterar informationen till protokollet.

6. Tertialrapport 2 för äldrenämnden 2021 (ÄLN 2021/165)

Förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner tertialrapport 2.

7. Äldrenämndens mål och budget 2022-2024 (ÄLN 2021/166)

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa fokusområden och resultatindikatorer enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa förslag till förändring av checkbelopp för kundvalet för särskilt boende respektive kundvalet för hemtjänst enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
3. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige öka budgetramen avseende volymer med 26,9 miljoner kronor enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
4. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge en utökad budgetram för att finansiera förslag till förändrade checkbelopp med 13,9 miljoner kronor enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
5. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avgiften från 60 kronor till 63 kronor för att åter ha självfinansierad matdistribution enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
6. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avgiften för trygghetslarm från 210 kronor till 240 kronor för enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
7. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge utökad budgetram med 3,3 miljoner kronor för myndighet och huvudmannaskap enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.

Äldrenämnden

8. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa äldrenämndens budget för 2022 till 912,3 miljoner kronor enligt tabell Nämndernas resursfördelning i bilagan till tjänsteskrivelsen.
9. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge utökad budgetram med 1,1 miljoner kronor för nytt verksamhetssystem samt 1 miljon kronor för ett ettårigt införandeprojekt.
10. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att följa socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2022.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

8. Äldrenämndens sammanträdesdagar 2022 (ÄLN 2021/162)

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar om följande sammanträdesdagar för år 2021:

Onsdagen den 23 februari

Onsdagen den 30 mars

Onsdagen den 27 april

Onsdagen den 1 juni

Onsdagen den 22 juni

Onsdagen den 31 augusti

Onsdagen den 28 september

Onsdagen den 26 oktober

Onsdagen den 30 november

Onsdagen den 14 december

Sammanträdena äger vanligtvis rum klockan 18.00.

9. Information från social- och äldredirektören samt äldreheten

10. Anmälan av delegationsbeslut (ÄLN 2021/44)

Förslag till beslut

Äldrenämnden tar del av anmälda delegationsbeslut.

11. Anmälningar (ÄLN 2021/45)

Förslag till beslut

Äldrenämnden tar del av utsända anmälningar.

12. Övriga frågor

13. Politikerinitiativ - Vaccin eller skyddsutrustning för personal inom kommunal vård

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
29 september 2021

Äldrenämnden

och omsorg (ÄLN 2021/174)

14. Ansökan om bostadsanpassningsbidrag (ÄLN 2021/164)

Förslag till beslut
Sekretessärende.

Prestationsbaserade
statsbidrag äldreomsorg

5

ÄLN 2021/160

2021-09-03

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ÄLN 2021/160

Prestationsbaserade statsbidrag äldreomsorg

Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden samt minska andelen timanställda

Förslag till beslut

Äldrenämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Socialstyrelsen har utlyst två prestationsbaserade statsbidrag gällande äldreomsorg. Syftet med bidragen är att minska andelen timanställningar inom hemtjänst och särskilda boenden samt att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden. Vid anmälan behöver kommunen inte uppge hur bidragen ska användas. Äldreenhetens bedömning är att kommunen bör anmäla intresse om medel från båda statsbidragen och vid en eventuell tilldelning utreda hur bidragen bör användas för att få bäst effekt.

Ärendet

Socialstyrelsen har den första september utlyst två prestationsbaserade statsbidrag till kommuner gällande äldreomsorg. Intresseanmälan om att ta del av statsbidragen ska ske senast den första oktober 2021. Uppgifter som styrker anmälan lämnas in senast den 31 januari 2022. Socialstyrelsen kommer därefter att fatta beslut om statsbidrag och betala ut beviljade bidrag. Statsbidraget är ett generellt bidrag. Kommunerna får fritt använda medlen under 2022 och 2023. Kommunerna kommer inte att återrapportera bidraget.

Statsbidraget ”Prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre”

Syftet med bidraget är att ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre inom hemtjänst och särskilt boende för äldre för att stärka kvaliteten och öka tryggheten inom äldreomsorgen.

Satsningen omfattar totalt 1 997 000 000 kronor, Nacka kommun förväntas få 15 586 440 kr. Tilldelningen är preliminär och kan bli högre beroende på hur många kommuner som tilldelas bidrag.

För att tilldelas bidrag måste kommunen uppnå minst ett av de två villkor som gäller för statsbidraget. Uppfyller kommunen båda villkoren får de mer medel än om de bara uppfyller ett av villkoren. Mätperioden är februari 2020 till november 2021.

- Villkor 1 – Andelen timanställda är högst 17 procent vilket är den nivå som Socialstyrelsen i detta statsbidrag anser är en god nivå.
- Villkor 2 – En tydlig förbättring i andelen timanställda. För att uppnå villkoret gäller: De kommuner som redan har en god nivå behöver förbättra förhållandet med tre procentenheter. De kommuner som inte uppnår en god nivå behöver förbättra förhållandet med fem procentenheter.

I dagsläget har äldreheten ingen uppfattning om kommunen uppfyller något av de två villkoren. Vårld samhällsservice har under de senaste två åren arbetat systematiskt med att minska timanställningar inom seniorcenter och natt/larmpatrull och har lyckats få ner användandet av timanställningar. Äldreheten har i dagsläget inte information om de privata anordnarna har minskat andelen timanställningar under perioden. Då mätperioden avslutas i november 2021 går det inte att i dagsläget göra en beräkning om Nacka kommun kommer att uppfylla villkoren för statsbidraget. Det är först efter november som det är möjligt att göra en beräkning och sedan komplettera anmälan till Socialstyrelsen.

Statsbidraget "Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden"

Syftet med bidraget är att ge kommunerna incitament att öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen.

Satsningen omfattar totalt 997 000 000 kronor, Nacka kommun förväntas få 7 781 512 kr. Tilldelningen är preliminär och kan bli högre beroende på hur många kommuner som tilldelas bidrag.

För att tilldelas bidrag måste kommunen uppnå minst ett av de tre villkor som gäller för statsbidraget.

- Villkor 1 - En förbättring av antalet sjuksköterskor per plats i särskilt boende eller en redan uppnådd god sjuksköterskebemanning. God sjuksköterskebemanning motsvarar 0,041 sjuksköterskor per plats. En förbättring avser att antalet sjuksköterskor per plats ska vara 0,01. Mätperiod är den 15 januari 2020 och den 15 december 2021.

- Villkor 2: En förbättring med en procent i form av antalet individer som påbörjat vidareutbildning från undersköterska till sjuksköterska på särskilda boenden under åren 2019, 2020 och 2021.
- Villkor 3: Antalet anställda specialistundersköterskor eller medicinskt ansvariga läkare (MAL) har ökat mellan åren 2020 och 2021.

Hur ska eventuellt beviljade statsbidrag användas i Nacka kommun?

Det finns möjligheter till ökad kvalitet för kund genom att minska andel timanställda och öka sjuksköterskebemanningen. Statsbidrag skulle vara en möjlighet att förbättra kvaliteten i verksamheterna inom dessa områden. Det är dock viktigt att bidragen används på ett effektivt sätt. Statsbidragen är generella och kan användas på det sätt som kommunen bestämmer. Om Nacka beviljas statsbidrag kommer utbetalning att ske under våren 2022. Medlen kan sedan användas fram till den 31 december 2023, det vill säga under ett och halv års tid. Om kommunen beviljas bidrag kommer det att finnas tid att under våren 2022 utreda hur medlen på bästa sätt kan användas i verksamheterna för att uppnå ökad kvalitet och ökad trygghet för kunderna. För att få ut största möjliga effekt av statsbidraget är det viktigt att involvera anordnarna för att tillvara ta deras erfarenhet och kompetens.

Äldreenhetens bedömning är att kommunen ska anmäla intresse om medel från båda statsbidragen. Om medel beviljas ska äldreenheten under våren 2022 utreda hur medlen ska användas på bästa sätt. Anordnarna bör involveras i detta arbete.

Ekonomiska konsekvenser

Att anmäla intresse för statsbidraget innebär inga ekonomiska konsekvenser. Vid en eventuell tilldelning kommer de ekonomiska konsekvenserna att utredas.

Konsekvenser för barn

Stimulansmedlen får inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Socialstyrelsens anvisningar kring Statsbidraget ”Prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre”
2. Socialstyrelsens anvisningar kring Statsbidraget ”Prestationsbaserat statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden”

Ellinor Egefors
Enhetschef
Äldreenheten

Sofia Rooth Andersson
Kvalitetsutvecklare
Äldreenheten

Anvisningar för prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela statsbidrag till kommuner baserat på kommunernas möjligheter att minska andelen timanställningar inom den kommunalt finansierade vården och omsorgen av äldre. Syftet med bidraget är att ge kommunerna incitament att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre för att stärka kvaliteten och öka tryggheten inom äldreomsorgen.

Bidragets storlek

Satsningen omfattar totalt 1 997 000 000 kronor, medlen betalas ut under andra kvartalet 2022. I bilaga 2 till regeringsbeslutet (2021-05-27 nr. I:17 S2021/04601 (delvis)) framgår hur stort belopp som preliminärt tilldelats varje kommun. Eftersom tilldelningen i fördelningsnyckeln är preliminär kan beloppen i den slutliga fördelningen komma att vara högre eller lägre för enskilda kommuner.

Beloppet i satsningen fördelas enligt beslut mellan de villkor som anges nedan. En tredjedel av summan fördelas till de kommuner som uppfyller villkor för god nivå, medan två tredjedelar fördelas till de kommuner som uppfyller villkoret för en tydlig förbättring. För att ta del av medlen behöver en kommun uppfylla minst ett villkor.

Vilka kan ta del av medlen?

Varje kommun får, i egenskap av huvudman för sin egen verksamhet och för den verksamhet som privata utförare bedriver på uppdrag av kommunen, anmäla intresse för att ta del av statsbidraget.

Vad kan ni använda medlen till?

Statsbidraget är ett generellt bidrag. Kommunerna får fritt använda medlen under 2022 och 2023. Det är upp till respektive kommun att välja om privata utförare ska ges möjlighet att ta del av bidraget.

Vilka villkor måste uppfyllas för att kommunen ska beviljas bidrag?

Villkoren för att tilldelas statsbidrag bygger på regeringens beslut om Uppdrag att fördela och betala ut prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre den 27 maj 2021 (2021-05-27 nr. I:17 S2021/04601 (delvis)). Statsbidraget fördelas utifrån kommunernas prestation under perioden den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2021.

De nivåer som anges nedan och i beslutet gäller endast för det aktuella bidraget och är således inte generella, nationellt fastställda nivåer.

Mätpunkterna för uppdraget är för år 2020 februari månad och för år 2021 november månad.

De verksamheter som andelen ska beräknas inom är särskilt boende och hemtjänsten. Kommunen ska i den mån det är möjligt rapportera alla sina verksamheter, såväl kommunalt drivna som verksamheter som drivs av andra utförare inom ramen för LOV eller LOU.

Som timanställd räknas den som arbetat minst 8 timmar under den månad då mätningen sker. Har en anställd flera anställningar, till exempel en tillsvidareanställning och en deltidsanställning, ska denne räknas till den anställningsform som under månaden då mätningen sker genererat den högsta lönen.

Delar kommunen en enhet med andra kommuner ska alla kommuner redovisa för verksamheten på enheten; detta gäller dock inte för enstaka platser som en kommun köper av en annan kommun.

Med anställda avses sjuksköterskor, undersköterskor inkl. specialistundersköterskor, vårdbiträden, arbetsterapeut, fysioterapeut samt sjukgymnast.

För att beviljas bidrag behöver kommunen redovisa en förbättring avseende något av följande villkor:

Villkor 1 – En redan god nivå

En god nivå bestäms i uppdraget till att andelen timanställda är högst 17 procent. De kommuner som bedöms ha en god nivå av timanställda relativt personalstyrkan uppfyller villkoret.

Villkor 2 – En tydlig förbättring

Villkoret delas upp utifrån huruvida en kommun uppnår en redan god nivå såsom den definierats ovan. De kommuner som uppnår följande nivåer uppfyller villkoret.

- De kommuner som redan har en god nivå behöver förbättra förhållandet med 3 procentenheter.
- De kommuner som inte uppnår en god nivå behöver förbättra förhållandet med 5 procentenheter.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under andra kvartalet 2022 och dessa kan användas till och med den 31 december 2023.

Hur får ni del av medlen?

Anmälan för att ta del av medlen ska lämnas via Socialstyrelsens e-tjänst **senast den 1 oktober 2021**.

Formulär för att rapportera uppgifter skickas ut före årsskiftet. **Senast den 31 januari 2022** ska kommunen rapportera in uppgifter till Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen kommer att kontrollera alla deltagande kommuners prestationer och bedöma vilket alternativt vilka villkor som är uppfyllda. Medel fördelas därefter mellan de deltagande kommunerna som också uppfyllt villkor för bidraget. Socialstyrelsen tar sedan beslut och betalar ut tilldelade belopp. Det slutligt tilldelade beloppet kan vara högre eller lägre än det belopp som framgår i fördelningsnyckeln.

Länk till statsbidragets webbsida

Vad gäller för återrapportering och återbetalning?

Bidraget är inte förknippat med återrapportering av användningen av medlen. Eftersom bidraget beviljas som generella medel kommer heller ingen återbetalning av medlen att vara aktuell.

Bakgrund

Riksdagen beslutade den 7 april 2021 om att avsätta medel till fem satsningar för ökad kvalitet inom vård och omsorg om äldre (Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU46). Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att hantera fyra uppdrag inom ramen för betänkandet. Dessa anvisningar handlar om initiativet i betänkandet om att minska timanställningarna inom kommunalt finansierad vård och omsorg av äldre. Ökad anställningstrygghet och personalkontinuitet identifieras i betänkandet som en viktig faktor för att stärka kvaliteten och öka tryggheten inom äldreomsorgen. Regeringen beslutar därför att tilldela Socialstyrelsen 1 997 000 000 kronor under 2021-2023 för ändamålet.

Anvisningar för prestationsbaserade medel till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden

Bakgrund

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att fördela statsbidrag till kommuner som

- har en god sjuksköterskebemanning eller kan uppvisa en förbättring i antal sjuksköterskor per plats i särskilt boende,
eller
- kan uppvisa en förbättring i form av påbörjad vidareutbildning från undersköterska till sjuksköterska för befintlig personal,
eller
- ökar antalet anställda specialistundersköterskor eller medicinskt ansvariga läkare (MAL).

Syftet med bidraget är att ge kommunerna incitament att öka sjuksköterskebemanningen och den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen.

Bidragets storlek

Satsningen omfattar totalt 997 000 000 kronor, medlen betalas ut under andra kvartalet 2022. I bilaga 2 till regeringsbeslutet (2021-05-27 nr. I:18 S2021/04603 (delvis)) framgår hur stort belopp som preliminärt fördelas till varje kommun förutsatt att något av nedan beskrivna villkor är uppfyllda.

Vilka kan ta del av medlen?

Varje kommun får, i egenskap av huvudman för sin egen verksamhet, anmäla intresse för att ta del av statsbidraget.

Vad kan ni använda medlen till?

Statsbidraget är ett generellt bidrag. Kommunerna får fritt använda medlen under 2022 och 2023. Det är upp till respektive kommun att välja om privata utförare ska ges möjlighet att ta del av bidraget.

Vilka villkor måste uppfyllas för att kommunen ska beviljas bidrag?

Villkoren för att tilldelas statsbidrag bygger på regeringens beslut om Uppdrag att fördela och betala ut prestationsbaserade medel till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden den 27 maj 2021 (2021-05-27 nr. I:18 S2021/04603 (delvis)). Statsbidraget fördelas utifrån kommunernas prestation under perioden den 1 januari 2020 till och med den 31 december 2021.

De nivåer som anges nedan gäller endast för det aktuella statsbidraget och är således inte generella, nationellt fastställda nivåer. För att beviljas bidrag enligt den bifogade fördelningsnyckeln behöver kommunen redovisa en förbättring avseende något av följande villkor. Anges inget specifikt datum som mätpunkt för ett villkor är det data för hela mätperioden som efterfrågas.

Villkor 1: En redovisad förbättring av antalet sjuksköterskor per plats i särskilt boende eller en redan uppnådd god sjuksköterskebemanning

För det aktuella uppdraget har Socialstyrelsen fastställt att en god sjuksköterskebemanning ska motsvara 0,041 sjuksköterskor per plats. Denna nivå motsvarar 4,1 sjuksköterskor per 100 platser. Socialstyrelsen vill påminna om att den beräknade goda sjuksköterskebemanningen endast ska användas för hanteringen av detta statsbidrag och ska inte ses som en nivå för god sjuksköterskebemanning i andra sammanhang.

Socialstyrelsen har också fastställt att kommunernas prestation avseende förbättring av antalet sjuksköterskor per plats ska vara 0,01. Det motsvarar en förbättring på 1 sjuksköterska per 100 platser i särskilt boende.

Socialstyrelsen har använt sig av *Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2019*¹ för att fastställa en god sjuksköterskebemanning och en förbättring av antalet sjuksköterskor per plats. Uppgiften som använts i undersökningen är *antal sjuksköterskor per antalet bostäder plus eventuella hemsjukvårdspatienter, vardagar*. Av den anledningen kommer Socialstyrelsen att samla in uppgift om sjuksköterskor per plats på samma vis som frågan ställs för uppgiften i denna undersökning. Det innebär att Socialstyrelsen kommer att efterfråga uppgifter om följande:

- antal sjuksköterskor som särskilda boenden har tillgång till,
- totalt antal bostäder som sjuksköterskorna ansvarar för. Om sjuksköterskorna även ansvarar för personer i hemsjukvården så kommer dessa att efterfrågas.

Ovanstående uppgifter ska lämnas för två mätpunkter: den 15 januari 2020 och den 15 december 2021.

Villkor 2: En förbättring i form av antalet individer som påbörjat vidareutbildning från undersköterska till sjuksköterska för nuvarande personal på särskilda boenden

De kommuner som kan uppvisa en förbättring i form av påbörjad vidareutbildning från undersköterska till sjuksköterska för befintlig personal med minst 1 procent uppfyller villkoret.

Det innebär att Socialstyrelsen kommer att efterfråga uppgifter om följande:

- antal undersköterskor som påbörjat utbildning under år 2019, 2020 och 2021,
- totalt antal undersköterskor under år 2019, 2020 och 2021.

Villkor 3: Antalet anställda specialistundersköterskor eller medicinskt ansvariga läkare (MAL) har ökat

De kommuner som kan uppvisa en ökning av antalet anställda specialistundersköterskor eller MAL mellan åren 2020 och 2021 beviljas statsbidraget. Med specialistundersköterska avses de undersköterskor inom särskilt boende som har en eftergymnasial utbildning med minst 200 YH poäng och inriktningarna äldre, demens, multijuka äldre eller hälsa och rehabilitering.

Det innebär att Socialstyrelsen kommer att efterfråga uppgifter om följande:

- antal anställda specialistundersköterskor 2020 och 2021,
- antal anställda MAL 2020 och 2021.

---

¹ <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/socialtjanst/aldreomsorg/hemtjanst-och-sarskilt-boende/>

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under andra kvartalet 2022, medlen kan användas till och med den 31 december 2023.

Hur får ni del av medlen?

Anmälan för att ta del av medlen ska lämnas via Socialstyrelsens e-tjänst **senast den 1 oktober 2021**.

Formulär för att inrapportera uppgifter till Socialstyrelsen skickas ut till kommunerna före årsskiftet. **Senast den 31 januari 2022** behöver Socialstyrelsen kommunernas svar avseende minst det villkor man avser uppfylla.

Socialstyrelsen kommer att kontrollera alla deltagande kommuners prestationer och bedöma vilket alternativt vilka villkor som är uppfyllda. Medel omfördelas därefter till deltagande kommuner som också uppfyllt villkor för bidraget. Vid en eventuell omfördelning kan en kommun maximalt tilldelas tre gånger det belopp som denna tilldelats i fördelningsnyckeln. Socialstyrelsen tar sedan beslut och betalar ut tilldelade belopp.

[Länk till statsbidragets webbsida](#)

Vad gäller för återrapportering och återbetalning?

Bidraget är inte förknippat med återrapportering av användningen av medlen. Eftersom bidraget beviljas som generella medel kommer heller ingen återbetalning av medlen att vara aktuell.

Bakgrund

Riksdagen beslutade den 7 april 2021 om att avsätta medel till fem satsningar för ökad kvalitet inom vård och omsorg om äldre (Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU46). Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att hantera fyra uppdrag inom ramen för betänkandet. Dessa anvisningar handlar om initiativet i betänkandet om att öka antalet sjuksköterskor inom särskilda boenden. Den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen behöver stärkas, vilket initiativen i aktuellt uppdrag på olika sätt syftar till att säkerställa. Socialstyrelsen har tilldelats 997 000 000 kronor under 2021-2023 för ändamålet.

Tertialrapport 2 för äldrenämnden 2021

6

ÄLN 2021/165

2021-08-20

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ÄLN 2021/165

Tertialrapport 2 för äldrenämnden 2021

Underrubrik

Förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner tertialrapport 2.

Sammanfattning

Prognosen för året är ett underskott om 12,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största del på pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning om 13,4 miljoner kronor som inte kommer ersättas med riktade statsbidrag som 2020. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar äldreområdet prognos ett överskott om 0,9 miljoner kronor. Överskottet beror på minskade volymer inom dagverksamhet, turbundna resor och särskilt boende avtal. Överskottet balanseras av ökade kostnader för särskilt boende och korttidsvård.

Ärendet

Särskilt boende check visar ett underskott om 8,2 miljoner kronor vilket är en försämring om 2,9 miljoner kronor jämfört med tertial 1. Underskottet beror på att insatsen särskilt boende check har haft en kraftig volymökningen januari fram till juni. Volymökningen under året beror på att vaccinationerna är klara och att inflyttningen åter ökar. Det råder nu ett högt söktryck på särskilt boende som bedöms fortsätta under hösten för att sedan återgå till normal trend.

Hemtjänst visar ett underskott om 1,7 miljoner kronor jämfört med nollprognos i tertial 1. Underskottet beror på ökat antal timmar per kunde samt ökat tillflöde på både nya kunder och kunder med beviljad tid som åter vill använda hemtjänst.

Dagverksamheten visar ett överskott om 5,7 miljoner kronor. En ökning om 1,1 miljoner jämfört med tertial 1 efter öppningen i våras. Prognosen grundar sig på en fortsatt återgång till samma nivåer som före pandemin runt under hösten. Återöppningen av dagverksamhet drar med sig verksamheterna turbundna resor och färdtjänst som väntas lämna ett överskott om 2,4 miljoner kronor en ökning om 0,2 miljoner kronor jämfört med tertial 1.

Äldrenämnden visar totalt en prognos för året på ett underskott om 12,5 miljoner kronor. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar äldre enhetens prognos ett överskott om 0,9 miljoner kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut får inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut får inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Bilaga 1 Tertialbokslut 2 2021 Äldrenämnden rapport
2. Bilaga 2 Tertialbokslut 2 2021 Äldrenämnden tabell
3. Bilaga 3 Tertialbokslut 2 2021 Äldrenämnden Uppföljning internkontroll

Karin Kollberg
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Mathias Möller
Controller
Controller enheten

Tertialbokslut 2 2021

Äldrenämnden

Tertial 2 2021

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Verksamhetsresultat.....	5
2.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	5
	<i>Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Insatser som erbjuds håller en hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses med varierade och effektiva arbetssätt som anpassas efter individens förutsättningar och behov. ....</i>	<i>5</i>
2.2	Bästa utveckling för alla.....	6
	<i>Seniorer känner sig trygga och är delaktiga i hur omsorgen utformas. Individens behov är i centrum för utformandet av stödet och samordnas utifrån individens förutsättningar. Psykisk ohälsa och ofrivillig ensamhet motverkas genom förebyggande arbete. Anhöriga och närstående erbjuds stöd och hjälp. ....</i>	<i>6</i>
2.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	7
	<i>Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande och som möjliggör välbefinnande hela livet. Seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden. Det finns lättillgängliga dagverksamheter och mötesplatser som stimulerar till god fysisk, psykisk- och social hälsa. ....</i>	<i>7</i>
2.4	Stark balanserad tillväxt.....	8
	<i>Välfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället. Tillsammans utvecklar vi effektiva arbetsätt för att möta det ökade antalet seniorers behov. ....</i>	<i>8</i>
3	Ekonomiskt resultat	9
4	Investeringar	14
4.1	Tabell 1. Periodens ack utfall mot årsbudget.....	14
4.2	Tabell: 2 Nettoinvesteringar T2 2021 jämfört med beslut i M&B 2021-2023	14
4.3	Tabell 3. Största pågående projekt för perioden.....	14
4.4	Tabell 4. Projekt med störst avvikelse mot årets projektbudget.....	14
4.5	Tabell 5. Färdigställda projekt under året	15
5	Redovisning riktade statsbidrag.....	16
6	Sjukfrånvaro	17
7	Åtgärdsplan.....	18
8	Intern kontrollplan	19
9	Uppföljning av medel ur framtidsfonder.....	21

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 Tertail 2 tabell

Bilaga 2: Bilaga 2 Uppföljning internkontroll T2

I Sammanfattning

Äldrenämndens ekonomiska resultat

Äldrenämndens utfall ligger på ett underskott om 8,7 miljoner kronor samt prognosen som visar underskott om 12,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största del på pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning om 13,4 miljoner kronor som inte kommer ersättas med riktade statsbidrag som 2020. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar äldreområdet prognos ett överskott om 0,9 miljoner kronor. Överskottet beror på minskade volymer inom dagverksamhet, turbanda resor och särskilt boende avtal. Överskottet balanseras av ökade kostnader för särskilt boende och korttidsvård.

Effekterna av pandemin

I slutet av perioden var smittan i covid-19 på 78 per 100.000 invånare i kommunen. Inom särskilt boende fanns 4 kunder med smitta och inom hemtjänst fanns 3 kunder. Det finns ett fortsatt uppdämt behov vad gäller platser på säbo och inflödet har under sommaren varit mycket högt. Antalet ansökningar om bostadsanpassningsbidrag har också varit väsentligt högre än vanligt liksom antalet ansökningar om auktorisation i kundvalet för hemtjänst.

De tre viktigaste händelserna

- Dagverksamheten öppnades i maj och den öppna mötesplatsen i juni.
- Auktorisation av det särskilda boendet Gammeluddshemmet
- Två revisioner har genomförts - granskning av LUS/utskrivningsprocessen och granskning av digitalisering

2 Verksamhetsresultat

2.1 Maximalt värde för skattepengarna

Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Insatser som erbjuds håller en hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses med varierade och effektiva arbetsätt som anpassas efter individens förutsättningar och behov.

—

Högt inflöde från sjukhusen

Under den andra tertialen har inflödet från sjukhusen varit mycket högt, vissa veckor med fyra gånger så många inskrivningssamtal rapporterade av sjukhusen som normalt. Under juni nåddes en toppnotering om 688 kunder att jämföra med 634 i januari. En förklaring kan vara att många inskrivna på sjukhus väntar på särskilt boende samt att många inte har ansökt om särskilt boende på grund av pandemin, och efterfråga och behov har därför ökat. Inom hemtjänst vill kunder med pausade insatser åter ha hemtjänst och det finns även nya kunder. Det höga inflödet och de stora behoven hos många kunder har inneburit ett hårt tryck på äldreheten.

Avauktorisering av särskilda boendet Gammeluddshemmet

I juni fattade äldrenämnden beslut om att avauktorisera det särskilda boendet Gammeluddshemmet. Beslutet fattades av en enhällig nämnd efter att boendet inte hade åtgärdat de brister som funnits under en längre tid, trots två varningar. Under sommaren har äldreheten arbetat intensivt med att ge stöd till de boende och deras anhöriga för att kunna genomföra så trygga flyttningar som möjligt till andra särskilda boenden i Nackas kundval som uppfyller äldrenämndens kvalitetskrav.

Flera nya anordnare i kundvalet för hemtjänst

Inom hemtjänstkundvalet har det under perioden tillkommit flera nya anordnare och det finns nu 19 auktoriserade anordnare av hemtjänst i Nacka. En orsak till denna ökning är att Värmdö har genomfört en upphandling av hemtjänst och avslutat sitt hemtjänstkundval, vilket gör att dessa anordnare ansökt till Nacka.

Välfärdsteknik

Trygghetslarm visar ett överskott om 0,6 miljoner kronor jämfört med nollprognos i tertial I. Antalet välfärdstekniska lösningar har dock ökat under perioden, och tertialmålet nås.

När det gäller trygghetskamera är det aktuellt för kunder som inte behöver någon fysisk insats, utan bara tillsyn. Erfarenheter hittills är att kunder kan ha god hjälp av trygghetskamera i samband med utskrivning från sjukhus tills dess att de har blivit bättre. Det förekommer också att trygghetskameran ger underlag för att förstå ett mer omfattande stödbehov, vilket kan leda till en omsorgsinsats istället. En utmaning i införandet är att kunden behöver förstå vad kamera innebär vilket kan innebära svårigheter för kunder med demenssjukdom. Vidare finns skepsis och ovana hos vissa kunder, som behöver överbryggas med pedagogik och möjligheter till att få höra mer om goda exempel.

Efterfrågan på Tekniskt stöd i hemmet, som finansieras helt utifrån statliga stimulansmedel, har minskat efterfrågan. Under perioden har 48 ärenden varit aktuella. Vi kan se att den bidrog särskilt till ökad digital inkludering och ökade möjligheter till sociala kontakter genom videomöten under tidigare faser av pandemin.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2021
Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten	 93	148	130	100

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2021
Kommentar				
Mobilt trygghetslarm: 134 personer har beslut om trygghetslarm varav 93 kvinnor och 41 män.				
Trygghetskamera: 14 personer har beslut om trygghetskamera varav 9 kvinnor och 5 män.				

2.2 Bästa utveckling för alla

Seniorer känner sig trygga och är delaktiga i hur omsorgen utformas. Individens behov är i centrum för utformandet av stödet och samordnas utifrån individens förutsättningar. Psykisk ohälsa och ofrivillig ensamhet motverkas genom förebyggande arbete. Anhöriga och närstående erbjuds stöd och hjälp.

Kontinuitet

För perioden når den genomsnittliga kontinuiteten inte målet. Resultatet är något sämre än för tertial I men fortfarande bättre än för 2020.

I januari införde äldrenämnden den första prestationsbaserade ersättningen inom kundvalen i Nacka kommun. Bonus betalas från och med årsskiftet ut till de hemtjänstanordnare som under en 14-dagarsperiod i genomsnitt har som mest 9,5 unika hemtjänstanställda som besöker en kund. Bonusen ska stimulera till ökad trygghet och kvalitet för hemtjänstkunderna och till trygga anställningsvillkor för anordnarnas personal, vilket i sig kan bidra till en generell kvalitetshöjning.

Under den andra tertialens fyra månader ses en successiv försämring från 10,2 i maj till 10,9 i augusti, jämfört med april då den totala kontinuiteten var 9,9. Kvinnor hade 10,3 och män 11,2. För hela perioden är värdet 10,6 i jämförelse med målet 9,5. Av 19 anordnare var 4 nya anordnare och ingick inte. Av de 15 anordnarna som ingick fick 10 kontinuitetsbonus. Bland de anordnare som inte fick bonus finns de 5 största företagen som har från 171 till 242 kunder.

Anhörigstöd

Äldreenheten har under perioden arbetat med planeringen av äldrenämndens satsning för att motverka ensamhet och ge stöd till anhörigvårdare. Under hösten genomförs anhörigdagar med guldkant samt ett projekt för att pröva väntjänst. primärt riktat till de närstående till anhörigvårdare.

När det gäller anhörigstödet har det fortsatt att genomföras på ett anpassat sätt i form av telefonsamtal, telefonföreläsningar, videobesök och vissa utomhusbesök. Under perioden genomfördes 213 kontakter med demenssjuksköterska och 165 kontakter med anhörigkonsult, vilket blir 378 av målvärdet 500 besök för perioden.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2021
Antal unika medarbetare inom hemtjänsten som besöker den enskilde under en period om 14 dagar	 10,8	10,6	9,5	10,6
Anhörigstöd - antal kontakter	 1 570	831	1 600	83 %
Kommentar				
Under perioden genomfördes 213 kontakter med demenssjuksköterska och 165 kontakter med anhörigkonsult, vilket blir 378 av planerat 500.				

2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande och som möjliggör välbefinnande hela livet. Seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden. Det finns lättillgängliga dagverksamheter och mötesplatser som stimulerar till god fysisk, psykisk- och social hälsa.

Dagverksamhet, öppen mötesplats och 80+gympa

I maj öppnade dagverksamheten igen, men med ett lägre deltagarantal per tillfälle utifrån restriktionerna. Från 64 kunder i maj var antalet kunder 81 i augusti. Den öppna mötesplatsen som skulle ha invigts i mars 2020 kunde slutligen öppna i mindre skala i juni, också på ett pandemianpassat sätt med få och föranmälda deltagare.

90+gympan har breddats till att nu inkludera alla från 80 år och uppåt. Under perioden har aktiviteten erbjudits utomhus.

Palliativ vård av god kvalitet

Äldreenheten har följt upp hur de särskilda boendena har arbetat med att utveckla kvaliteten av vården i livets slutskede. Åtgärdsplaner har upprättats utifrån de brister som verksamheterna har identifierat och bristerna kommer att följas upp under året. En insats för att öka kompetensen om palliativ vård är att i samverkan med regionen utbilda palliativa ombud. Utbildningarna som hade skjutits upp till följd av pandemin har nu kunnat genomföras digitalt med goda utvärderingsresultat från deltagarna.

Upphandling av profilplatser inledd

För att ge de kunder som har beslut om särskilt boende för äldre rätt omvårdnad behövs ibland ett boende där det finns större kunskap om diagnoser eller funktionsnedsättningar än vad boendena i Nacka kommuns kundval kan erbjuda. I augusti fattade nämnden beslut om att inleda en upphandling av profilplatser på särskilda boenden för äldre, då nuvarande avtal löper ut i februari 2022.

Ökat antal bostadsanpassningsbidrag

En effekt av pandemin är att antalet ansökningar om bostadsanpassningsbidrag har ökat kraftigt under perioden. För att kunna göra ansökningsprocessen så smidig som möjligt beslutades det under perioden att äldreenheten skulle ingå med lantmäteri- respektive bygglovsenheten i en upphandling av en ny e-tjänst på detta område.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2021
Antal verkställda beslut i dagverksamhet	 130	81	130	62
Kommentar	Dagverksamheten öppnade i liten skala i maj 2021. Statistik från VSS visar på 81 kunder i tertialens slut.			

2.4 Stark balanserad tillväxt

Välfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället. Tillsammans utvecklar vi effektiva arbetsätt för att möta det ökade antalet seniorers behov.

Aktuellt utvecklingsarbete

Äldreenheten har under perioden arbetat med flera projekt, som syftar till att ge ökad kvalitet för kunderna. Dessa projekt bygger bland annat på den språksatsning som kommunstyrelsen i juni fattade beslut om att finansiera med medel från framtidsfonderna. Språksatsningen, som inleds under hösten, är tvådelad och innehåller en utbildning i svenska som andraspråk samt en språkbudsutbildning. Kommunstyrelsen fattade också beslut att bevilja äldrenämndens projekt att skapa en digitaliserad ansökan om förenklade hemtjänstinsatser. En annan satsning som pågått under perioden är äldreomsorgslyftet, som syftar till att stärka kompetensen för personal och första linjens chefer genom att ge dem möjlighet att utbilda sig på arbetstid. Genom ökad kompetens hos vård- och omsorgspersonal ökar kvaliteten för kunderna.

I juni fattades beslut om att anordnare inom kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning i Nacka kommun upphör att utföra de delegerade arbetsuppgifter som utförs på uppdrag av regionen. De flesta av länets kommuner och stadsdelar har valt att avstå från att ta emot delegeringar och har låtit alla hälso- och sjukvårdsuppgifter gå tillbaka till regionen. Delegerade hälso- och sjukvårdsuppgifter till hemtjänstpersonal kan utgöra en patientsäkerhetsrisk. Kunden har rätt att möta hälso- och sjukvårdspersonal som har adekvat utbildning och fokus på kundens hälsa.

Två genomförda revisioner

Under perioden har två revisioner genomförts av EY på uppdrag av kommunens revisorer. Den ena gäller granskning av digitalisering samt granskning av utskrivningsprocessen från slutenvården. Äldrenämnden har fått rekommendationer från revisorerna att utveckla arbetet med digitalisering med bland annat planering och uppföljning, styrning, resurs- och kompetenstillgång, nyttorealiserings samt effektmål. Arbetet pågår redan, men äldrenämnden instämmer i behovet att tydliggöra ansvar och möjliggöra för mer samverkan kring kommunövergripande system och e-tjänster, som bland annat Jämföraren. När det gäller e-tjänster är det viktigt att tillgängliggöra tjänsterna till de seniorer som är digitalt exkluderade.

Den andra granskningen gäller samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård. Äldrenämnden har fått rekommendationer från revisorerna att utveckla arbetet med samordnad individuell plan, kommunikation mellan biståndshandläggare och hemtjänstanordnare, avvikelshantering, uppföljning av återinläggningar och uppföljning av överenskommelsen. Även här pågår redan åtgärder.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2021	Måluppfyllelse 2021
Andel personer som beviljats särskilt boende och får plats inom 90 dagar	 100 %	100 %	100 %	100 %
Kommentar Gäller personer som från att de har beviljats en plats på särskilt boende får erbjudande om en plats inom 90 dagar.				

3 Ekonomiskt resultat

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2021			Ack budget 2021				Helår budget och prognos 2021		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto
Hemtjänst - check	19 397	-160 184	-140 787	17 620	-159 762	-142 142	1 355	-213 213	-214 933	-1 720
Trygghetslarm - ej check	1 678	-7 893	-6 215	1 467	-7 993	-6 527	312	-9 790	-9 200	590
Dagverksamhet äldre - check	187	-1 843	-1 656	400	-6 362	-5 962	4 306	-8 943	-3 200	5 743
Korttidsvård - ej check	1 620	-15 091	-13 471	1 593	-13 461	-11 868	-1 603	-17 802	-20 402	-2 600
Verksamhet med beslut enl LSS	0	-17 622	-17 622	0	-17 333	-17 333	-289	-25 999	-25 999	0
Särskilt boende - check	29 115	-340 298	-311 183	18 080	-323 529	-305 449	-5 734	-458 174	-466 388	-8 214
Särskilt boende - avtal	1 791	-28 204	-26 413	1 472	-31 571	-30 099	3 686	-45 149	-38 649	6 500
Övrig verksamhet	26 796	-64 243	-37 447	863	-27 895	-27 032	-10 415	-40 548	-52 398	-11 850
Myndighet & Huvudmannaskap	0	-30 348	-30 348	0	-29 955	-29 955	-393	-44 932	-45 844	-912
Nämnd och nämndstöd	0	-946	-946	0	-1 070	-1 070	124	-1 605	-1 605	0
Summa	80584	-666672	-586088	41495	-618 932	-577 437	-8651	-866155	-878618	-12 463

Sammanfattning

Äldrenämndens utfall ligger på ett underskott om 8,7 miljoner kronor samt prognosen som visar underskott om 12,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror till största del på pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning om 13,4 miljoner kronor som inte kommer ersättas med riktade statsbidrag som 2020. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar äldre enhetens prognos ett överskott om 0,9 miljoner kronor. Överskottet beror på minskade volymer inom dagverksamhet, turbunda resor och särskilt boende avtal. Överskottet balanseras av ökade kostnader för särskilt boende och korttidsvård.

Äldrenämndens utfall ligger på ett underskott om 8,7 miljoner kronor

Utfall särskilt boende

Äldre enheten ser att insatsen särskilt boende har ett underskott om 5,7 miljoner. En försämring om 5,5 miljoner kronor sen tertiäl 1, varav 1,6 miljoner beror på en missad periodisering i årsbokslutet. Underskottet förklaras av volymförändringar under året med en ökning från 634 kunder i januari till toppnoteringen 688 kunder i juni följt av en mindre återgång till 675 kunder i tertiäl 2. Volymökningen beror på att vaccinationen är klar i kombination med en uppbyggd vård- och omsorgsskuld, vilket leder till att inflyttningen åter ökar. Inom särskilt boende avtal fortsätter volymminskning från 36 i januari till 31 profilkunder i tertiäl 2 och lämnar tillsammans med HVB ett överskott om 3,7 miljoner kronor.

Utfall hemtjänst

Äldrenämnden, Tertiälbokslut 2 2021

8(20)

Äldreenheten ser att hemtjänst har ett överskott om 1,4 miljoner med en minskning om 0,5 miljoner kronor sedan tertial 1. Överskottet beror på att den pandemirelaterade volymminskningen börjar återhämta sig där vi ser en ökning av både befintliga kunder som åter vill ha hemtjänst samt nya kunder. Hemtjänsten har inte påverkats lika kraftigt av pandemin som särskilt boende och har trots tapp på 15 % av kunderna endast minskat antalet utförda timmar med 2 %.

Utfall dagverksamhet, trygghetslarm, verksamhet med beslut enligt LSS och övrig verksamhet

Dagverksamheten bidrar med ett överskott om 4,3 miljoner kronor, en ökning om 1,8 miljoner kronor jämfört med tertial 1. Vi ser en gradvis återgång och är i tertial 2 uppe i 81 kunder efter uppstarten i våras. Turbunda resor och färdtjänst under posten övrig verksamhet följer dagverksamhetens utveckling och har ett samlat överskott om 2,3 miljoner kronor, en ökning om 0,9 miljoner kronor jämfört med tertial 1.

Överskottet dämpas av korttidsvård som har ett underskott om 1,6 miljoner kronor, en ökning om 1 miljon kronor som beror på volymökning till följd av hög utskrivningstakt från sjukhusen och högt tryck på plats på särskilt boende.

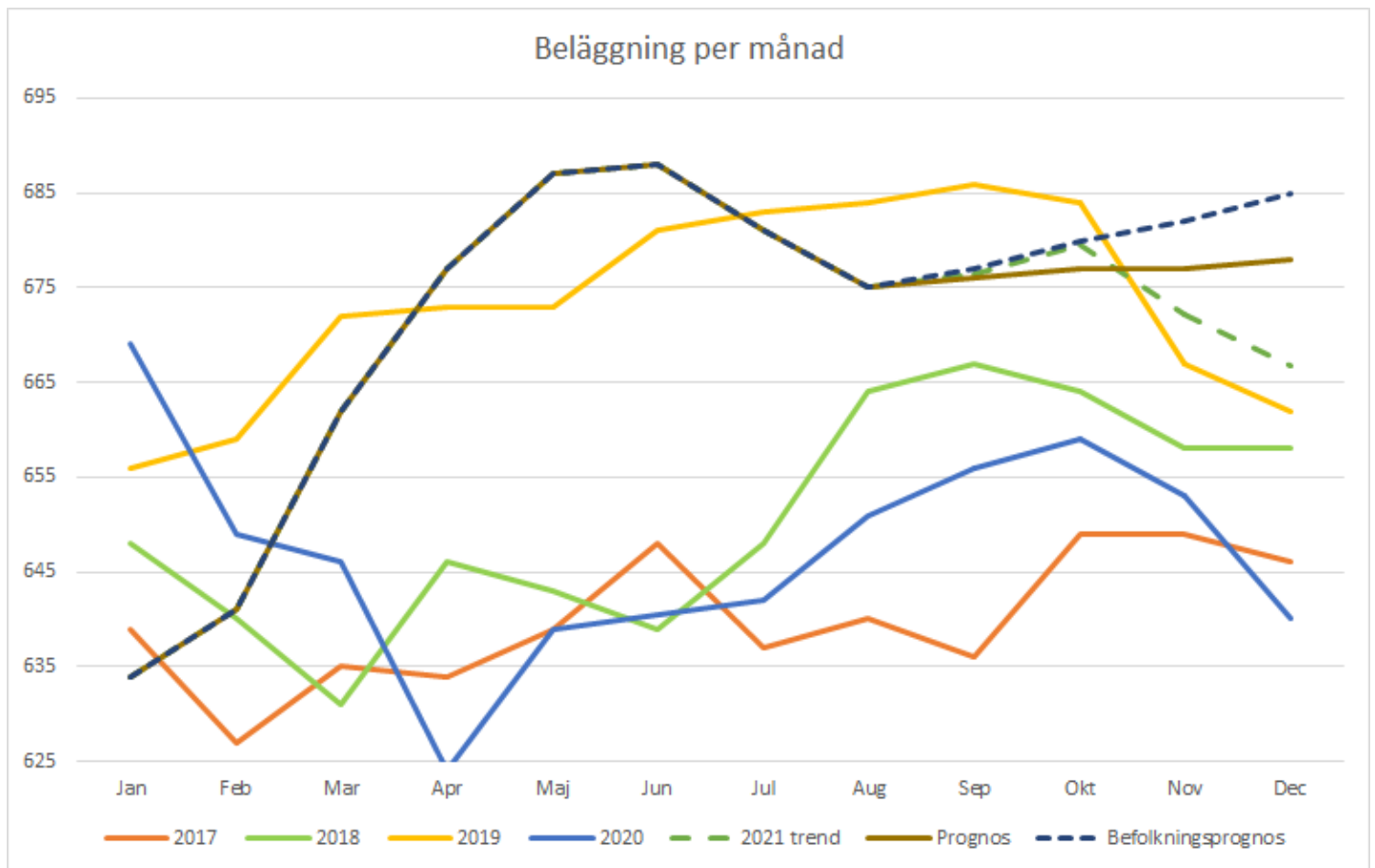
Äldrenämndens prognos visar underskott om 12,5 miljoner kronor

Äldrenämnden visar i tertial 2 ett underskott om 12,5 miljoner kronor jämfört med nollprognosen i tertial 1. Underskottet beror på pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning om 13,4 miljoner kronor som inte kommer ersättas med riktade statsbidrag som 2020 efter besked i maj. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar äldreenhetens prognos ett överskott om 0,9 miljoner kronor som beror på ökade volymer på ökade volymer på särskilt boende check, korttidsvård och hemtjänst som balanseras av minskad volym på särskilt boende avtal, dagverksamhet och turbundna resor.

I slutet av perioden var smittan i covid-19 på 78 per 100.000 invånare i kommunen. Inom särskilt boende fanns 4 kunder med smitta och inom hemtjänst fanns 3 kunder.

Prognos särskilt boende

Särskilt boende check visar ett underskott om 8,2 miljoner kronor vilket är en försämring om 2,9 miljoner kronor jämfört med tertial 1. Äldrenämnden ser att insatsen särskilt boende check har haft den kraftigaste volymökningen de sista fem åren från 634 kunder i januari fram till 688 kunder i juni från en låg utgångsnivå. Perioden fram till T2 ser vi en volymminskning till 675 kunder. Volymökningen under året beror på att vaccinationerna är klara och att inflyttningen åter ökar. Äldreenheten ser att det finns många inskrivna på sjukhus som väntar på särskilt boende samt många hemma som borde haft särskilt boende för ett år sedan. Det råder nu ett högt söktryck på särskilt boende som bedöms fortsätta under hösten för att sedan återgå till normal trend. Vi ser en ökning av antalet kunder med omsorgsnivå 5 det senaste året som delvis balanseras av en minskning i nivå 4 och nivå 3 vilket driver kostnaderna.

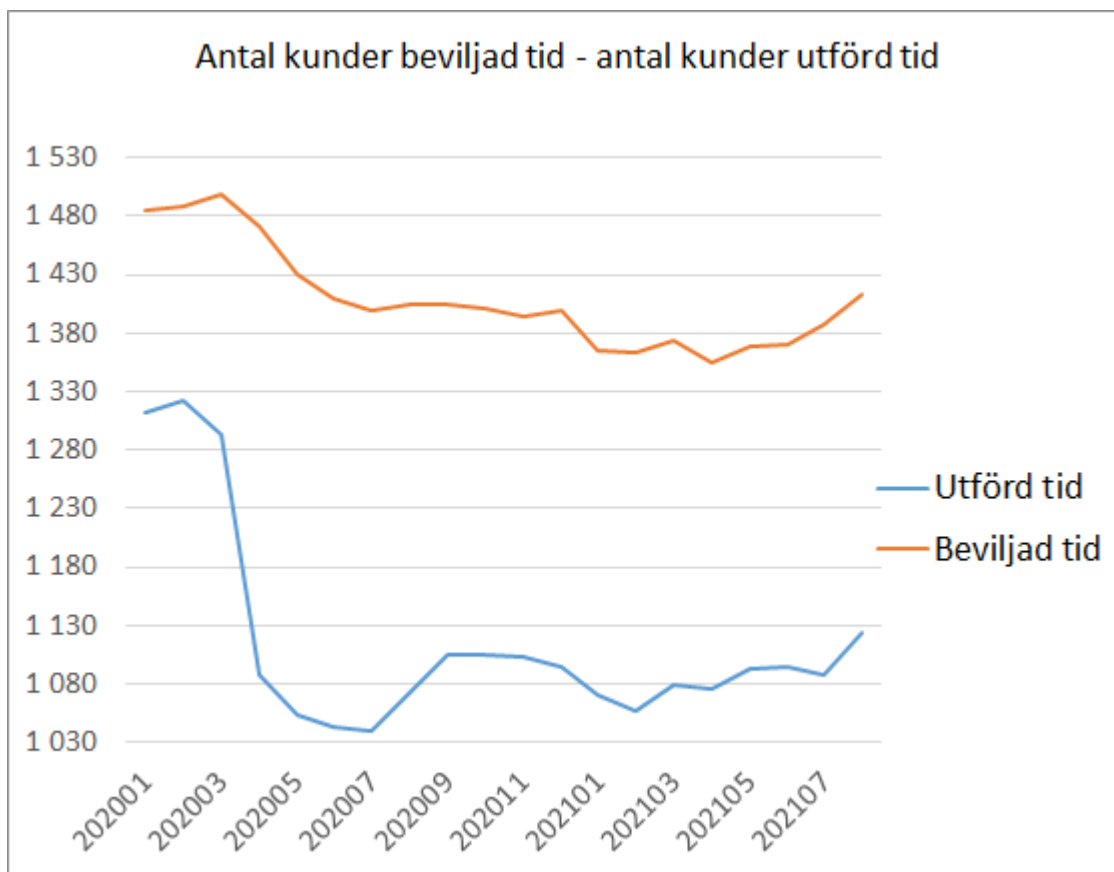

Särskilt boende har ett enskilt ärende med högre dygnskostnad på grund av särskilda behov som medför kostnader om 2,6 miljoner kronor under året.

Särskilt boende avtal med profil och HVB-platser fortsätter antalet kunder minska från 45 till 40 och förväntas lämna ett volymrelaterat överskott om 6,5 miljoner kronor.

Prognos hemtjänst

Äldreenheten visar ett underskott för hemtjänst om 1,7 miljoner kronor jämfört med nollprognos i tertial I. Den volymminskning om 2% färre utförda timmar och minskning om 15 % av antalet kunder med utförd tid mellan mars och februari 2021 går succesivt tillbaka. Vi har idag 86 färre kunder jämfört med före pandemin med beviljad tid och 170 färre med utförd tid men antalet utförda timmar har under perioden ökat med 2800 timmar per månad. Med ökande vaccinationsgrad förväntas ytterligare 84 kunder med beviljad tid återkomma fram till december. Ökningen av antalet timmar jämfört med antal kunder med utförd tid antas bero på en omställning där kunder med enklare insatser och färre timmar löser insatsen på egen hand. Vi ser även fortsatt en ökning av utförda timmar per kund som delvis förklaras av att kunder med enklare insatser minskat men även av extra tid för hantering av skyddsutrustning. Del av det förklaras med höjningen av hemtjänsttaxan från 150 kronor till 300 kronor. Äldreenheten såg att efter höjningen har 21 av 1413 eller 1,5 procent av kunder av sagt sig hemtjänsten under första kvartalet och uppgett avgiftshöjningen som anledning. Därefter har inga fler kunder sagt upp hemtjänsten med hänvisningen till avgiften och uppföljningen avslutades i maj. Vi antar även att den ökade efterfrågan på särskilt boende medför högre kostnader för de kunder som väntar på plats. Återgången av kunder till hösten antas medföra ett mindre underskott.

Trygghetslarm

Trygghetslarm visar ett underskott om 0,6 miljoner kronor jämfört med nollprognos i tertial I på grund av större volymökning än väntat.

Prognos dagverksamhet, korttidsvård, myndighet & huvudmannaskap och övrig verksamhet

Insatsen dagverksamhet visar ett överskott om 5,7 miljoner kronor en ökning om 1,1 miljoner jämfört med tertial I efter öppningen i våras. Prognosen grundar sig på en fortsatt återgång från dagens 81 kunder till samma nivåer som före pandemin runt 100-110 kunder under hösten.

Återöppningen av dagverksamhet drar med sig verksamheterna turbundna resor och färdtjänst under posten övrig verksamhet som väntas lämna ett överskott om 2,4 miljoner kronor en ökning om 0,2 miljoner kronor jämfört med tertial I.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård började gälla 2018 och den långsiktiga regionala överenskommelsen antogs 1 januari 2020. Det ställs höga krav på effektiv samverkan, tillgänglighet och bemanning som möter en snabb utskrivningsprocess. Utskrivningsprocessen ska upplevas som trygg och samordnad för den enskilde.

Kostnadsansvaret för kommunen kan komma att öka dels genom ökat ersättningsbelopp men också att antalet dagar innan kommunens kostnadsansvar träder in gått från fem till två dagar och under hösten 2021 till 1,3 dagar. Ersättningsbeloppet för överskjutande dagar på sjukhus fastställs av Socialstyrelsen och är för 2021 8 900 kr per vård dygn. Trots förändrat arbetssätt och organisering av biståndshandläggare för att möta en snabb utskrivning beräknas ändå kostnader kunna uppstå för utskrivningsklara dagar. Då det genomsnittliga antalet betalningsansvarsdagar i Nacka fram t o m sista juli 2021 ligger betydligt lägre än det nya gränsvärdet på 1,3 lämnar lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård ett överskott om 0,7 miljoner kronor, en ökning med 0,3 miljoner kronor jämfört med tertial I.

Korttidsvården visar på ett underskott om 2,6 miljoner kronor en försämring om 1,8 miljoner kronor

jämfört med tertial I vilket beror på hög utskrivningstakt från sjukhusen och högt tryck på plats på särskilt boende. Upphandling är genomförd av enstaka korttidsplatser för att rationalisera, förenkla och få en enhetlig prisnivå. Efter 2018 års neddragning av antalet abonnemangplatser från 40 till 22 har budget krympts i omgångar. Hittills genererar neddragningen större besparingar på korttidsvård än kostnadsökningar i de andra verksamheterna. Det minskade antalet korttidsplatser innebär att kundens behov tillgodoses genom andra insatser som är bättre anpassade och ökar kvaliteten för kunden.

Bostadsanpassningsbidrag visar på ett underskott om 0,5 miljoner kronor jämfört med nollprognos i tertial I efter ökning av antalet beslut under våren. Under hösten förväntas normal volym.

Myndighet och huvudmannaskap har ett underskott om 0,9 miljoner kronor som beror på en felaktig budgetjustering av lokalkostnaderna. Äldrenämnden fick minskad lokalbudget i samband med inhyrningen av forumlokalen för öppen mötesplats. Av misstag blandades drift och insatsbudgeten ihop. Återläggning sker till 2022.

Boendestöd är en praktisk, pedagogisk och social insats för personer med funktionsnedsättning eller komplexa behov. Denna insatstyp har ökat de senaste åren och visar ett underskott om 1,1 miljoner kronor en ökning av underskottet med 0,25 miljoner kronor jämfört med tertial I. Vi följer och analyserar denna utveckling vidare.

Öppen mötesplats öppnades i juni 2021 och visar ett överskott om 0,1 miljoner kronor som beror på utebliven löpande kostnad under den stängda perioden.

4 Investeringar

4.1 Tabell 1. Periodens ack utfall mot årsbudget

Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
Årsbudget			
Ack utfall för perioden			
Budget vs utfall			

4.2 Tabell: 2 Nettoinvesteringar T2 2021 jämfört med beslut i M&B 2021-2023

Nettoinvesteringar, mnkr	Årsbudget			Prognos		Totalt
	2021	2022	2023	2024	>=2025	2021>=2025
Beslutad budget inkomster (+) M&B 2021-2023						
Beslutad budget utgifter (-) M&B 2021-2023						
Beslutad nettobudget M&B 2021-2023						
Förändring inkomster (+) T2 2021						
Förändring utgifter (-) T2 2021						
Förändring nettobudget T2 2021						
Förslag till beslutad budget inkomster (+) totalt T2 2021						
Förslag till beslutad budget utgifter (-) totalt T2 2021						
Förslag till beslutad nettobudget T2 2021						

4.3 Tabell 3. Största pågående projekt för perioden

Mnkr	Utfall för perioden						
	Projektnamn/Nummer	IB	Aktiverat	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto	UB

4.4 Tabell 4. Projekt med störst avvikelse mot årets projektbudget

I. Projektnamn/nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Kvarvarande medel			
	Prognos för hela projektet			
	Varav periodens investeringar:			
	Årsbudget			
	Ack utfall för perioden			

	Budget vs utfall			
2. Projektnamn/nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Kvarvarande medel			
	Prognos för hela projektet			
	Varav periodens investeringar:			
	Årsbudget			
	Ack utfall för perioden			
	Budget vs utfall			
3. Projektnamn /nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Kvarvarande medel			
	Prognos för hela projektet			
	Varav periodens investeringar:			
	Årsbudget			
	Ack utfall för perioden			
	Budget vs utfall			

4.5 Tabell 5. Färdigställda projekt under året

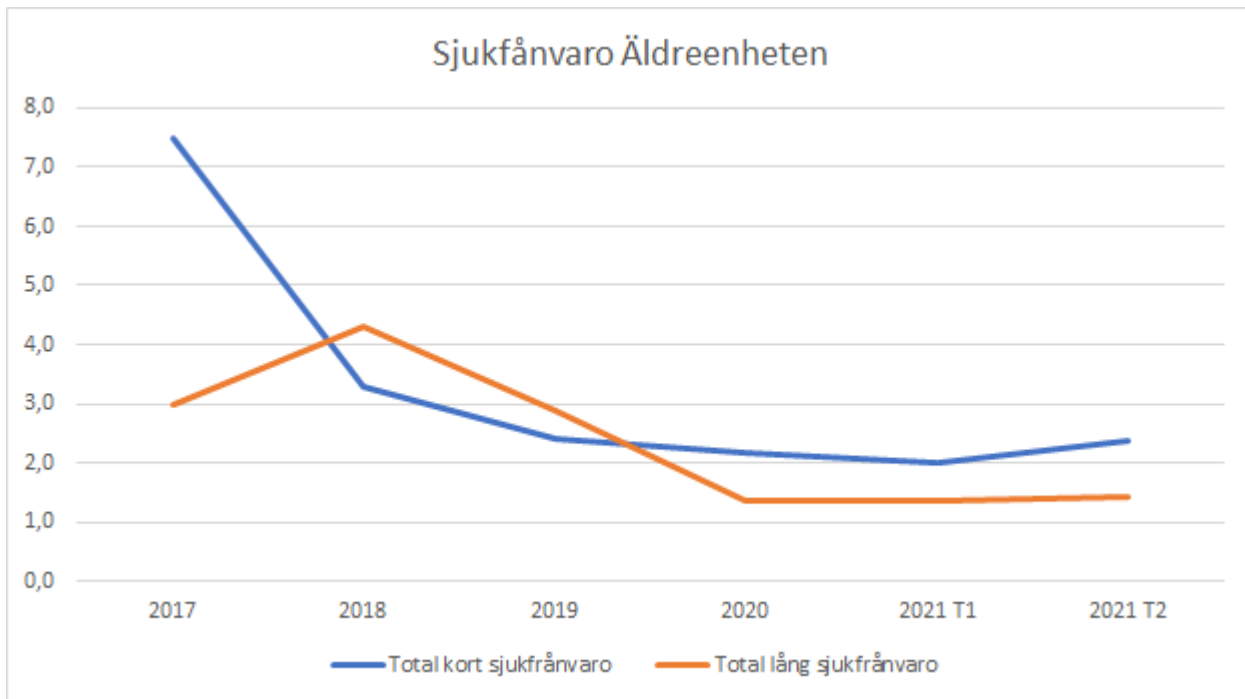
1. Projektnamn /nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Avvikelse budget/ utfall			
	Varav utfall för årets aktivering			
2. Projektnamn /nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Avvikelse budget/ utfall			
	Varav utfall för årets aktivering			
3. Projektnamn /nummer	Mnkr	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
	Beslutad totalbudget sen projektstart			
	Ack utfall sen projektstart			
	Avvikelse budget/ utfall			
	Varav utfall för årets aktivering			

5 Redovisning riktade statsbidrag

Bidrag som beviljats/erhållits perioden jan-aug 2021	Myndighet (statlig medfinansier)	Annan inblandad nämnd/verksamhet	Sökt belopp tkr (år)	Erhållet/reserverat belopp tkr	Prognos tkr år 2021
Statsbidrag för 2021 i syfte att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vårde och omsorgen om personer med demenssjukdom	Socialstyrelsen		5 030 888	5 030 888	5 030 888
Stimulansmedel äldreomsorg 2021 - teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus	Socialstyrelsen		1 221 802	1 221 802	1 221 802
Statsbidraget Äldreomsorgslyftet	Socialstyrelsen		28 048 128	28 048 128	13 000 000
Särskild satsning på krisstöd, samtalsstöd, traumastöd m.m. till personal inom vård och omsorg	Socialstyrelsen		1 333 337	1 333 337	1 333 337
God och nära vård 2021	Storstockholm	SOCN	6 959 153	6 959 153	6 959 153

6 Sjukfrånvaro

Den korta sjukfrånvaron för äldreenheten var 2021 T2 2,4% av det totala antalet arbetade timmar. Korttidsfrånvaron har tydlig koppling till pandemin och är en ökning om 0,4% jämfört med 2021 T1 och en ökning med 0,2 % jämfört med fjolårssnittet. Den långa sjukfrånvaron var 2021 T1 1,4% och ligger kvar på tidigare nivå.

7 Åtgärdsplan

Åtgärdsplan

Åtgärder för resultat i balans	År / månad	Beslutsdatum	Kostnadssänkning eller intäktsökning, Tkr	Varav personal, tkr	Utfall åtgärder, tkr	När i tid åtgärd fått full effekt	Kommentar

8 Intern kontrollplan

Internkontroll

Område	Särskilt identifierad risk	Kontrollpunkt	Kontrollmetod och periodicitet	Ansvarig	Åter-rapport
Delegation, anmälan och ändamålsenlighet	Följsamhet till gällande delegationsordning avseende direkt-upphandling	Att beslutsordning enligt delegation följts	Stickprov 1 g/år	Enhetschef	Social och äldredirektör
Direktupp-handling	Att direktupphandling görs trots att det finns ramavtal.	Kontroll att skäl anges vid direktupphandling	Stickprov 1 gång per år	Enhetschef	Social- och äldredirektör
Kvalitet i verksamheten	Att åtgärder/ kontroller upptagna i kvalitetsplanen för 2020 inte genomförs	Att egenkontrollerna i kvalitetsplanen genomförs enligt plan	Uppföljning i Stratsys Terial	Enhetschef	Social och äldredirektör
Fakturahantering	Att redovisnings-reglementet inte följs avseende attest, representation och personliga eller förtroendekänsliga fakturor/utlägg	Genomgång av betalade fakturor avseende mottagnings och beslutsattest, bifogade underlag vid representation och rutin för attest av personliga eller förtroendekänsliga fakturor/utlägg.	Stickprov 1 gång per år	Enhetschef	Social och äldredirektör
Sekretess	Att handläggare tar del av ärenden i nämndens verksamhetssystem som de inte har rätt att ta del av	Att handläggare endast tagit del av de uppgifter de har behörighet och behov av	Loggkontroll enligt beslutad rutin (stickprov mars respektive oktober)	Enhetschef	Social och äldredirektör
Kvalitet i verksamheten	Att åtgärder/ kontroller upptagna i kvalitetsplanen för 2020 inte genomförs	Att egenkontrollerna i kvalitetsplanen genomförs enligt plan	Uppföljning i Stratsys Terial	Enhetschef	Social och äldredirektör

Uppföljning har genomförts av indikatorer och egenkontroller upptagna i kvalitetsledningssystemet i Stratsys. Fem av tjugo indikatorer följs upp varje tertiäl, resterande följs upp en gång per år. Samtliga indikatorer är uppföljda.

Vidare ska 6 av 11 stycken egenkontroller upptagna i äldrenämndens kvalitetsledningssystem följas upp varje tertiäl vilket redovisas nedan:

1. Stickprov en gång per tertiäl med kontroll på kvalitet på den sociala journalen samt mängden anteckningar. Genomförd enligt plan av gruppchef i samband med mål- och utvecklingssamtal för alla medarbetare. Gruppchef kunde konstatera en betydande förbättring angående journalföring. Skattningsvis handlar det om 80% journaler med mycket hög kvalitet. I enstaka fall är journalföringen bristfällig och ärendet har då inte gått att följa. I dessa fall har åtgärder med uppföljningsbara mål satts.
2. Loggkontroll Combine för att säkerställa rättssäker handläggning ska ske en gång per halvår. Genomförd enligt plan med ny förenklad handläggning med digital signatur.
3. Kontroll på andelen personer som dör ensamma. Siffror till och med augusti visar att 66,3% har haft någon bredvid sig i dödsögonblicket. Motsvarande siffra förra året var 58,6%. Trots att anordnarna under tertiäl I har analyserat och upprättat åtgärdsplaner så är bedömningen att brister fortfarande förekommer. Målvärdet är 90 % vilket innebär att det kommer krävas fler åtgärder under hösten för att komma till rätta med problemet.
4. Kontroll av munhälsobedömningarna har inte gått att genomföra på grund av att dessa har stoppades av regionen under pandemin. De startade igen i våras och har inte kommit igång än då det varit sommar. Munhälsobedömningar inte har gjorts mellan mars 2020- våren 2021.
5. Kontroll av genomförda direktupphandlingar för att säkerställa att dessa inte är otillåtna har genomförts. Det har endast skett en direktupphandling under tertiäl 2. Avvikelsesrapport är upprättad och dokumentationen för den genomförda direktupphandlingen är enligt rutin och anmäld till äldrenämnden. Orsaken till det minskade antalet direktupphandlingar beror på att ramupphandlingen

för korttidsplatser möter enhetens behov.

Information om hur avrop görs där det finns rangordning mellan leverantörer i avtalet. Det finns inget utvecklat system för att dokumentera avsteg från rangordningen. Egenkontrollen genomförs genom stickkontroll på senaste två placeringarna. Vid tertiäl 2 har egenkontrollen skett utan avvikelse. Det har funnits anteckningar i kundens journal om att kunden har önskat en specifik plats. Beställaren har möjlighet att frånga avtalets rangordning. I Socialtjänstlagen (2001:453) läggs stor vikt vid kundens valfrihet och rätt att påverka val och utformning av insatser. Det är i första hand det individuella behovet av stöd och behandling som avgör vilken leverantör som är bäst lämpad att utföra insatsen i det enskilda fallet.

Se bilaga "Uppföljning internkontroll T2" för mer information.

9 Uppföljning av medel ur framtidsfonder

Projektamn (framtidsfond)	Ack utfall tkr	Budget tkr	Prognos tkr
Språksatsning	0	1 070 000	1 070 000
Förenklad handläggning	0	750 000	750 000
Totalt			

Kommentar

Äldreenheten har under perioden arbetat med flera projekt, som syftar till att ge ökad kvalitet för kunderna. Dessa projekt bygger bland annat på den språksatsning som kommunstyrelsen i juni fattade beslut om att finansiera med medel från framtidsfonderna. Språksatsningen, som inleds under hösten, är tvådelad och innehåller en utbildning i svenska som andraspråk samt en språkombudsutbildning.

Den andra satsningen på förenklad handläggning innebär att ta fram en e-tjänst och automatiserad handläggning av ansökningar som gäller hemtjänstinsatser av servicetyp. Denna satsning är tätt sammankopplad till den pågående upphandlingen av verksamhetssystem. Under sommaren har kartläggning av nuläge och kundintervjuer genomförts samt workshops för framtagande av nyläge planerats.

	Ack utfall 2021			Ack budget 2021				Helår budget och prognos 2021		
	Intäkter	Kostnader	Utfall netto	Intäkter	Kostnader	Budget netto	Budget avvikelse	Budget netto	Prognos netto	Prognos avvikelse
Hemtjänst - check	19 397	-160 184	-140 787	17 620	-159 762	-142 142	1 355	-213 213	-214 933	-1 720
Trygghetslarm - ej check	1 678	-7 893	-6 215	1 467	-7 993	-6 527	312	-9 790	-9 200	590
Dagverksamhet äldre - check	187	-1 843	-1 656	400	-6 362	-5 962	4 306	-8 943	-3 200	5 743
Korttidsvård - ej check	1 620	-15 091	-13 471	1 593	-13 461	-11 868	-1 603	-17 802	-20 402	-2 600
Verksamhet med beslut enl LSS	0	-17 622	-17 622	0	-17 333	-17 333	-289	-25 999	-25 999	0
Särskilt boende - check	29 115	-340 298	-311 183	18 080	-323 529	-305 449	-5 734	-458 174	-466 388	-8 214
Särskilt boende - avtal	1 791	-28 204	-26 413	1 472	-31 571	-30 099	3 686	-45 149	-38 649	6 500
Övrig verksamhet	26 796	-64 243	-37 447	863	-27 895	-27 032	-10 415	-40 548	-52 398	-11 850
Myndighet & Huvudmannaskap	0	-30 348	-30 348	0	-29 955	-29 955	-393	-44 932	-45 844	-912
Nämnd och nämndstöd	0	-946	-946	0	-1 070	-1 070	124	-1 605	-1 605	0
Summa	80 584	-666 672	-586 088	41 495	-618 932	-577 437	-8 651	-866 154	-878 618	-12 463

NACKA
KOMMUN

Uppföljning av internkontrollplanen

1 (3)

Datum: 2021-09-03

Beskrivning av risk				Skattning	Plan			
ID	På grund av (orsak)	Risk, sannolikhetsgrad att (negativ händelse)	Leder till (konsekvenser, allvarlighetsgrad)	Riskvärde (S * K)	Åtgärder för att eliminera/minska risken	Kontrollmoment	Metod	Frekvens
1	Att åtgärder/ kontroller upptagna i kvalitetsplanen för 2021 inte genomförs enligt tidplan	Brister i kvalitet inte upptäcks i olika led i processerna för barn och unga och vuxna som socialnämnden ansvarar för enligt reglementet	Den enskilde kommer till allvarlig skada, brister i måluppfyllelse för individen och för nämnden	8	Att egenkontrollerna i kvalitetsplanen genomförs enligt plan	Uppföljning av indikatorer och egenkontroller upptagna i kvalitetsledningssystem i Stratsys	Enligt rutin	Tertial
2	Otillåten direktupphandling	Kvalitetsbrist för den enskilde, brist i konkurrens på marknaden, korrupktion	Brott mot LOU Felaktig användning av skattemedel, att insats inte håller tillräcklig kvalitet	6	Direktupphandlingar dokumenteras med skäl till ev. avsteg från ramupphandling	Kontroll av genomförda direktupphandlingar Godtagbart skäl för direktupphandling	Stickprov	Tertial
3	Rangordning vid avrop från ramavtal används inte	Brist i konkurrens på marknaden, gynnande av enskilt företag	Brott mot LOU Felaktig användning av skattemedel	6	Information om hur avrop görs där det finns rangordning mellan leverantörer i avtalet	Kontroll av avrop från ramavtal	Stickprov	Tertial
4	Att Nacka inte upplevs som en attraktiv kommun att verka i av anordnare inom kundvalen.	Anordnare avstår från att auktorisera eller avauktoriserar sig i Nacka	Mindre valfrihet för kunden, ev. går det inte att ha kvar kundvalet	6	God dialog med fristående huvudmän, konkurrensneutralitet, rimliga checknivåer	Kontrollera andel anordnare som är nöjda med att verka i Nacka	Enkät till huvudmän	1 ggr/år
5	Mutor och bestickning	Att felaktiga ersättningar betalas till fel leverantör	Felaktig användning av skattemedel, förtroendeskada	6	Information till medarbetare samt	Säkerställa att medarbetare kan regelverket	Uppföljning	1 ggr/år
6	Bedrägerier	Brister i kvalitet för kunden. Utbetalning av felaktiga ersättningar	Kunden får inte beslutad insats alternativt beslut om insats som denne inte är berättigad till. Osund konkurrens. Felaktig användning av skattemedel, förtroendeskada	9	Riskbedömning av vilka delar, verksamheter där det är störst risk för bedrägerier. Attestrutiner, kontroll mot verksamhetssystem att det finns ett gällande beslut om insats	Kontroll att rutiner följs Upprätta rutiner för verksamheter med stor risk Omvärldspaning	Uppföljning av utvecklingsarbete	1 ggr/år

Beskrivning av risk				Skattning	Plan			
ID	På grund av (orsak)	Risk att (negativ händelse)	Leder till (konsekvenser)	Riskvärde (S * K)	Åtgärder för att eliminera/minska risken	Kontrollmoment	Metod	Frekvens
7	Felaktiga underlag eller handhavande fel vid registrering i system	Felaktig utbetalning	Skattepengarna används felaktigt	4	Säkra rutiner för registrering och kontroll av underlag	Stickprov och rimlighetskontroller mot underlag och tidigare perioder	Stickprov	Årligen
8	System eller rutiner inte fungerar som avsett gällande hantering av personuppgifter/sekretess	Personuppgifter sprids på ett sätt som strider mot regelverket och som kan vara till skada för den enskilde	Personers integritet kränks/brott mot sekretesslagen	4	Tydliga rutiner internt och ställa krav på leverantörer	1. att det finns PUB-avtal där det behövs 2. Antal personuppgifts-incidenter 3. Antal avvikelser i loggkontroll	1-2 Uppföljning av dataskyddsombudet 3Loggkontroll enligt fastställd rutin	Årligen Tertial

- Uppföljning av indikatorer och egenkontroller upptagna i kvalitetsledningssystem i Stratsys.** Fem av tjugo indikatorer följs upp varje tertial, resterande följs upp en gång per år. Samtliga indikatorer är uppföljda.

Vidare ska 6 av 11 stycken egenkontroller upptagna i äldrenämndens kvalitetsledningssystem följas upp varje tertial vilket redovisas nedan:

- Stickprov en gång per tertial med kontroll på kvalitet på den sociala journalen samt mängden anteckningar. Ej genomförd enligt plan med hänvisning till högt inflöde i kombination med att vi inte räcker till rent personalmässigt.
  - Loggkontroll Combine för att säkerställa rättssäker handläggning ska ske en gång per halvår. Ej genomförd enligt plan med hänvisning till högt inflöde i kombination med att vi inte räcker till rent personalmässigt.
  - Kontroll på andelen personer som dör ensamma. Siffror till och med augusti visar att 66,3% har haft någon bredvid sig i dödsögonblicket. Motsvarande siffra förra året var 58,6%. Trots att anordnarna under tertial 1 har analyserat och upprättat åtgärdsplaner så är bedömningen att brister fortfarande förekommer. Målvärdet är 90 % vilket innebär att det kommer krävas fler åtgärder under hösten för att komma till rätta med problemet.
  - Kontroll av munhälsobedömningarna har inte gått att genomföra på grund av att dessa har stoppades av regionen under pandemin. De startade igen i våras och har inte kommit igång än då det varit sommar. Munhälsobedömningar inte har gjorts mellan mars 2020- våren 2021.
- Kontroll av genomförda direktupphandlingar** för att säkerställa att dessa inte är otillåtna har genomförts. Det har endast skett en direktupphandling under tertial 2. Avvikelse rapport är upprättad och dokumentationen för den gjorda direktupphandlingen är enligt rutin och

anmälda till äldrenämnden. Orsaken till det minskade antalet direktupphandlingar beror på att ramupphandlingen för korttidsplatser möter enhetens behov.

3. **Information om hur avrop görs där det finns rangordning mellan leverantörer i avtalet.** Det finns inget utarbetat system för att dokumentera avsteg från rangordningen. Egenkontrollen genomförs genom stickkontroll på senaste två placeringarna. Vid tertial 2 har egenkontrollen skett utan avvikelse. Det har funnits anteckningar i kundens journal om att kunden har önskat en specifik plats. Beställaren har möjlighet att frågå avtalets rangordning. I Socialtjänstlagen (2001:453) läggs stor vikt vid kundens valfrihet och rätt att påverka val och utformning av insatser. Det är i första hand det individuella behovet av stöd och behandling som avgör vilken leverantör som är bäst lämpad att utföra insatsen i det enskilda fallet.

Äldrenämndens mål och budget 2022–2024

7

ÄLN 2021/166

2021-08-20

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ÄLN 2021/166

Äldrenämndens mål och budget 2022–2024

Underrubrik

Förslag till beslut

1. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa fokusområden och resultatindikatorer enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
2. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa förslag till förändring av checkbelopp för kundvalet för särskilt boende respektive kundvalet för hemtjänst enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
3. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige öka budgetramen avseende volymer med 26,9 miljoner kronor enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
4. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge en utökad budgetram för att finansiera förslag till förändrade checkbelopp med 13,9 miljoner kronor enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
5. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avgiften från 60 kronor till 63 kronor för att åter ha självfinansierad matdistribution enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
6. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att höja avgiften för trygghetslarm från 210 kronor till 240 kronor för enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.
7. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge utökad budgetram med 3,3 miljoner kronor för myndighet och huvudmannaskap enligt bilagan till tjänsteskrivelsen

8. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fastställa äldrenämndens budget för 2022 till 912,3 miljoner kronor enligt tabell Nämndernas resursfördelning i bilagan till tjänsteskrivelsen.
9. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige medge utökad budgetram med 1,1 miljoner kronor för nytt verksamhetssystem samt 1 miljon kronor för ett ettårigt införandeprojekt.
10. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att följa socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2022.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Behovet av hemtjänst och antalet personer som bor på särskilt boende påverkas av pandemin där antalet kunder med särskilt boende ökat kraftigt. I rankingen om att vara bland de 10% bästa kommunerna avseende kvalitet och effektivitet gick Nacka från plats 38 till 31 i den senaste mätningen från 2019. Äldrenämndens resultat före pandemin var goda, men de kan bli ännu bättre. För en ytterligare förbättrad kvalitet och effektivitet vill äldrenämnden skapa förutsättningar för ökad kompetens genom fler sjuksköterskor, ökad andel vårdpersonal med specialistkunskap, bättre kunskaper i svenska som andraspråk och ökad kontinuitet i hemtjänsten. Äldrenämnden vill också göra fler individuppföljningar och ha fortsatt fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser.

I yttrandet föreslås satsningar i form av förändring av checkar för kundvalet för särskilt boende respektive kundvalet för hemtjänst. Sammanlagt innebär förslaget om utökningar av budgetmedel och satsningar att äldrenämndens budgetram ökas med 46,2 miljoner kronor jämfört med budget 2021.

Ärendet

Pandemin har lett till ett stort fokus på äldreomsorgen i hela Sverige. För 2022–2023 föreslår regeringen en stor nationell satsning på äldreomsorgen. För äldrenämnden motsvarar det preliminärt 23,4 miljoner kronor. Nämnden välkomnar detta och ser möjligheter till en ny kraft i de förändringar som behöver göras för att framtidssäkra äldreomsorgen.

Behovet av hemtjänst och antalet personer som bor på särskilt boende påverkas av pandemin där antalet kunder med särskilt boende ökat kraftigt. I rankingen om att vara bland de 10% bästa kommunerna avseende kvalitet och effektivitet gick Nacka från plats 38 till 31 i den senaste mätningen från 2019. Äldrenämndens resultat före pandemin var goda, men de kan bli ännu bättre. För en ytterligare förbättrad kvalitet och effektivitet vill

Äldrenämnden skapa förutsättningar för ökad kompetens genom fler sjuksköterskor, ökad andel vårdpersonal med specialistkunskap, bättre kunskaper i svenska som andraspråk och ökad kontinuitet i hemtjänsten. För att få mer kunskap om kvaliteten på insatserna ska andelen individuppföljningar med kvalitetsfrågor, som ställs direkt i kontakten med våra kunder, öka. Äldrenämnden vill även fortsätta att utveckla och stödja aktiviteter som bidrar till att Nacka kommuns seniorer har tillgång till ett brett utbud av förebyggande och hälsofrämjande insatser, vilket är särskilt viktigt i den demografiska utmaning vi står inför.

Nära vård är en nationell satsning, som syftar till ökad samverkan mellan kommun och region när primärvården blir navet i hälso- och sjukvården. Äldrenämnden ska fortsätta att verka för en god samverkan med regionen med kunden i centrum, med särskilt fokus på en trygg och välfungerande utskrivningsprocess.

I yttrandet föreslår äldrenämnden satsningar i form av förändring av checkar för de två större kundvalen särskilt boende respektive hemtjänst. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja en höjning av budgetramen för särskilt boende avseende volymer med 15 miljoner kronor och avseende satsningar med 9,5 miljoner vilket motsvarar en höjning med 2 procent jämfört med budget 2021. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja en höjning av budgetramen för hemtjänst avseende volymer med 7 miljoner kronor och avseende satsningar med 4,4 miljoner vilket motsvarar en höjning av checkbeloppet med 8 kronor från 418 kronor till 426 kronor som motsvarar en höjning med 2 procent jämfört med budget 2021. När det gäller avgifter föreslås en höjning av avgiften för trygghetslarm från 210 kronor till 240 kronor en höjning av avgiften för matdistribution från 60 kronor till 63 kronor.

I yttrandet föreslås vidare att medge utökad budgetram med 3,3 miljoner kronor för myndighet och huvudmannaskap för att klara av ärendehanteringens mängden med förbättrad utredningsmetod, kunna utöka andelen uppföljningar, genomföra trygga utskrivningar från slutenvården med kort tidsram samt möjliggöra en hållbar arbetsmiljö.

Fokusområden samt indikatorer för 2022–2024 har omarbetats under året i enlighet med rekommendationer från revisionen om målstyrning. Ett mål- och budgetseminarium med äldrenämnden genomfördes i maj 2021.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till yttrande innebär förslag på ökad budgetram med 26,9 miljoner kronor för högre volymer och satsningar motsvarande 19,3 miljoner kronor. Sammanlagt innebär förslaget i yttrandet att äldrenämndens budgetram ökas med 46,2 miljoner kronor jämfört med budget 2021.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga konsekvenser för barn

Bilagor

Bilaga 1 Mål och budget 2022–2024 äldrenämnden yttrande

Bilaga 2 Mål och budget 2022–2024 äldrenämnden tabell

Karin Kollberg
Social- och äldredirektör
Stadsledningskontoret

Mathias Möller
Controller
Controllerenheten

Mål och budget 2022-2024

Äldrenämnden

2022

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2022-2024	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna	5
3.2	Bästa utveckling för alla	6
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	7
3.4	Stark och balanserad tillväxt	9
4	Jämförelser med andra kommuner	11
5	Resursfördelning	13
5.1	Ramärendet	13
5.2	Nämndyttrande	13
6	Checkar och avgifter	22
7	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	24
8	Motioner	25

Bilagor

Bilaga 1: Mål och budget tabell

I Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, exklusive ekonomiskt bistånd, kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd avseende personer över 65 år. I detta ingår ansvar som ytterst vårdgivare enligt 11 kap 1§ hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning för den enskilde samt finansiering och kvalitetsuppföljning av utförare och anordnare inom området.

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Pandemin fortsätter att prägla äldrenämndens huvudsakliga arbete under 2021. Året inleddes med regionens vaccinationsprogram av kunderna på äldreboenden följt av hemtjänstkunderna. Efterfrågan på platser på särskilt boende har ökat markant. Dagverksamheten öppnade i mindre skala i maj och den öppna mötesplatsen, som inte har kunnat öppnas tidigare pga pandemin, kunde öppnas på ett anpassat sätt i juni.

Pandemin har lett till ett stort fokus på äldreomsorgen i hela Sverige. Checken för såväl hemtjänst som säbo har höjts, en kontinuitetsersättning och särskild demenspeng har införts. Flera satsningar som finansieras av statsbidrag pågår, t ex äldreomsorgslyftet och Nära vård. Nämnden genomför även satsningar inom språk och särskilda satsningar riktade till anhöriga samt för att motverka ensamhet och isolering.

Nämndens utfall ligger på ett underskott om 8,7 miljoner kronor. Prognosen visar underskott om 12,5 miljoner kronor. Justerat för pandemirelaterade inköp av skyddsutrustning visar nämnden överskott om 0,9 miljoner kronor.

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2022-2024

Fokusområden samt indikatorer för 2022-2024 har omarbetats under året. Ett mål- och budgetseminarium med äldrenämnden genomfördes i maj 2021.

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
NYTT: Nackas äldreomsorg är i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Vår handläggning är effektiv och anpassas utifrån kundens behov. Insatserna är av god kvalitet och följs upp regelbundet.	Nackas äldreomsorg är bland de 10 % bästa kommunerna i landet avseende kvalitet och effektivitet	Rank 31 av 235		Rank 25 av 235	Rank 23 av 235	Rank 20 av 235	KF
	(N) NY: Nöjd Medborgar-Index (NMI) Äldreomsorg (källa SCB medborgarundersökningar)	53 %	52 %	54 %	55 %	56 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Nackas äldreomsorg ska ligga i kvalitetstoppen

I författningen om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9 framgår att kvalitet inom socialtjänsten kan ses utifrån tre perspektiv. Lagen, verksamhetens och kundens. God kvalitet inom äldrenämnden styrs utifrån Nacka kommuns vision, värdering och övergripande mål samt lagar och föreskrifter. Alla beslut och all verksamhet ska genomsyras av visionen "öppenhet och mångfald" samt den grundläggande värderingen "Förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga samt för deras vilja att ta ansvar". Tjänsterna som utförs ska utgå ifrån Socialstyrelsen kvalitetskriterier: självbestämmande och integritet, helhetssyn och samordning, trygghet och säkerhet, kunskapsbaserad verksamhet, tillgänglighet, effektivitet.

En bra och kostnadseffektiv äldreomsorg

En viktig princip i Nacka kommuns styrmodell är 10 – 25. Principen innebär att kommunen ska vara bland de kvalitetsmässigt 10 procent bästa i kommunala jämförelser och kommunens verksamheter ska vara bland de 25 procent mest kostnadseffektiva kommunerna i landet per område. Effektivitet handlar om att skapa ett så stort värde som möjligt till en så låg kostnad som möjligt. I den senaste rapporten från Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, har Nackas äldreomsorg placerar sig mycket högt med ett effektivitetsindex på 93, där 100 är max. I Simplers mätning för samma tidsperiod rankas Nacka på plats 31 av landets kommuner avseende kvalitet och effektivitet. Äldrenämndens resultat är således goda, men de kan bli ännu bättre. För en ytterligare förbättrad kvalitet och effektivitet vill äldrenämnden skapa förutsättningar för ökad kompetens genom fler sjuksköterskor, ökad andel vårdpersonal med specialistkunskap, bättre kunskaper i svenska som andraspråk och ökad kontinuitet i hemtjänsten.

Ökad kvalitet genom systematisk individuppföljning och ökad kommunikation

För att få mer kunskap om kvaliteten på insatserna ska andelen individuppföljningar med kvalitetsfrågor, som ställs direkt i kontakten med våra kunder, öka. Ett annat sätt att följa kvalitet är genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning. Med nöjd medborgar-index får vi en signal om nackabornas uppfattning om äldreomsorgen och vi får ytterligare underlag för förbättringsarbete. Genom att i större utsträckning kommunicera om äldreomsorgens insatser och resultat till nackaborna ökar tydligheten och transparensen.

Individens behov i centrum IBIC, är ett systematiskt behovsinriktat arbetssätt som nu är infört på äldreheten. Det syftar till att individen får sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt i hela landet och att individen får möjlighet att stärka sina egna resurser avseende genomförande av aktiviteter och delaktighet. Genom IBIC säkerställs att den enskilde får hjälp och stöd utifrån sina individuella behov.

3.2 Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
NYTT. Seniorer och deras anhöriga är trygga, delaktiga och nöjda med det stöd de får samt har stora möjligheter vid val av insatser.	Kontinuitet	10,8	10,6	9,5	9,5	9,5	KF
	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sin hemtjänst	89 %		89 %	89 %	89 %	KF
	(N) NY Andel hemtjänstanordnare som har minst 85% nöjda kunder	80 %		81 %	81 %	81 %	Nämnd
	(N) ÄNDRAD Andel anhöriga som sammantaget är nöjda med anhörgstödet			80 %	82 %	84 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Kontinuitetsbonus och nöjdhet

Personalkontinuitet är en viktig faktor för ökad trygghet och hög kvalitet. Utfallet av denna nyinförda bonus kommer fortsätta att följas under 2022.

En viktig grund för kvalitet inom äldreomsorgen handlar om personalens kompetens, såväl kunskaper i svenska som andraspråk som personalens utbildningsnivå. Äldreomsorgslyftet kommer troligtvis att fortsätta som statsbidrag under 2022, vilket möjliggör en större andel utbildad vård- och omsorgspersonal. I stycke 3.3 står mer att läsa om satsningar på språk och kompetens.

Anhörgstöd

Anhörgvårdare gör en mycket värdefull insats. Under 2022 kommer äldreheten att undersöka om en så kallad väntjänst kan etableras i samarbete med civilsamhället. Syftet är att ytterligare underlätta för den anhöriga att ta hjälp och för den närstående att få en meningsfull aktivitet.

Anhörgstödet ska under 2022 stärka sin inriktning på uppsökande arbete i syfte att minska risken för framför allt psykisk ohälsa hos anhörgvårdare. Äldrenämnden kommer att följa upp hur de anhöriga har upplevt kontakten med Anhörgcenter.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
NYTT: Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Våra seniorer har	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sitt äldreboende	88 %		88 %	88 %	88 %	KF
	Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de	66 %		72 %	72 %	72 %	KF

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden.	sociala aktiviteter som erbjuds.						
	(N) NY Andel äldreboenden som har minst 80% nöjda kunder	69 %		72 %	72 %	72 %	Nämnd
	(N) NY Andel demenscertifierade särskilda boenden			50 %	50 %	50 %	Nämnd
	Andel personer som får god omsorg i livets slutskede på särskilt boende utifrån sju områden i palliativa registret	77 %		85 %	85 %	85 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

Nacka - en äldrevänlig kommun

I strategin för hälsosamt åldrande är målet att Nackas seniorer ska ha goda förutsättningar för hälsosamt åldrande, det vill säga processen att utveckla och bibehålla ett funktionstillstånd som möjliggör välbefinnande hela livet. Strategin bygger på världshälsoorganisationens (WHO) globala strategi och handlingsplan för åldrande och hälsa. Viktiga delar är att social isolering och ofrivillig ensamhet ska motverkas. Under 2022 fortsätter genomförandet av handlingsplanen för en äldrevänlig kommun inom sex strategiska utvecklingsområden. En grundförutsättning för framgång är att Nackas seniorer är delaktiga i genomförandet och att samverkan sker med andra berörda enheter inom kommunen. Äldrenämnden arbetar aktivt med att driva och möjliggöra aktiviteter för målgruppen äldre som ger förutsättningar för en god hälsa.

Dagverksamhet är en viktig biståndsbedömd förebyggande insats som syftar till att ge social stimulans och aktivering, minska ensamhet samt bidra till en bibehållen funktionsnivå. Intresset för dagverksamhet har ökat. För att kunna tillgodose det ökade behovet samt öka valfriheten fortsätter nämnden att verka för fler anordnare i kundvalet och undersöka förutsättningarna för verksamhetsutveckling genom digitalisering.

Öppen mötesplats och träffpunkter

Mötesplatser och träffpunkter är viktiga arenor som möjliggör ideellt engagemang för flera föreningar som kan samnyttja lokaler, samverka och få stöd med lokaldrift. Arenorna är viktiga för att seniorer och föreningar ska kunna mötas, hitta gemensamma intressen och kunna arrangera aktiviteter tillsammans, vilket bidrar till hälsosamt åldrande. De blir knutpunkter där seniorer, kommun och civilsamhälle kan mötas för samverkan. Enligt WHO är en grundförutsättning för att framgångsrikt utveckla äldrevänliga kommuner att seniorerna själva är delaktiga i utvecklingsarbetet.

Äldrenämnden vill utveckla och stödja aktiviteter som bidrar till att Nacka kommuns seniorer har tillgång till ett brett utbud av förebyggande och främjande insatser. Öppen mötesplats ligger centralt i Nacka och riktar sig till alla över 65 år. Den huserar nu i Forum Nacka och enligt nuvarande plan ska den under 2022 flytta in i nya lokaler. I Orminge byggs nu det nedbrunna Boo Folkets hus upp igen och äldrenämndens träffpunkt Lusthuset kommer kunna flytta in i nya lokaler. Äldrenämnden vill för 2022 verka för att ytterligare träffpunkt för äldre öppnas i Älta Kulturknut, kulturhuset i Älta. Målet är att kulturföreningarna i samarbete med kommunen och civilsamhället arrangerar samtalsgrupper, studiecirkel olik typer av träningsformer som t ex balansskola och Qigong.

Attraktiva äldreboenden

När Nacka bygger stad bevakas äldreperspektivet i stadsbyggnadsprojekt vad gäller särskilda boenden,

trygghetsbostäder och seniorbostäder. Antalet tillgängliga platser på särskilda boenden bevakas så att det fortsätter vara möjligt att verkställa ett beslut inom 90 dagar. Varje år görs en behovsprognos där den senaste från december 2020 sträcker sig till 2040. Tillgången till platser på särskilt boende är god. Danvikshem öppnar ytterligare 29 platser 2022 och 59 platser planeras i Hästhagen. 2023 ska enligt planeringen 60 platser skapas i Hasseludden. När det gäller trygghetsbostäder färdigställdes 42 st för inflyttning 2021 och därefter planeras ytterligare 24 på Nya Gatan 2022.

För att kunderna ska trivas och vara nöjda med sitt äldreboende finns en rad viktiga faktorer. Det kan bland annat vara ett gott bemötande, att man kan påverka sin vård och omsorg, trevlig miljö inne och ute, god mat, aktiviteter som man uppskattar, att man kan ha kontakt med sina närstående fysiskt, digitalt eller via telefon. Äldrenämnden auktoriserar, finansierar och ansvarar för övergripande kvalitet på äldreboendena. Varje boende har sedan stor frihet i att kunna utforma sin verksamhet. För kommande år vill äldrenämnden på anordnarmöten och i annan kommunikation ha ett ökat fokus på goda exempel från verksamheterna och hur de kan inspirera till innovation och utveckling.

Nöjdheten med sociala aktiviteter på särskilda boenden har minskat under pandemin. Nedgången kan till stor del förklaras med de begränsade möjligheterna till besök i kombination med att aktiviteter på boendena inte har kunnat genomföras som vanligt. Äldrenämnden kommer därför att följa utvecklingen av de sociala aktiviteterna på de särskilda boendena då det har stor betydelse för kvaliteten och hälsan.

Satsning på språk och kompetens

För att kunna få och ge en god äldreomsorg initierades 2021 en riktad satsning på svenska som andraspråk till vård- och omsorgspersonal. Satsningen var tvådelad och bestod dels av en digital utbildning i svenska, dels av en utbildning av språkombud till de olika verksamheterna. Språkombud är en beforskad metod där medarbetare får ett uppdrag att stödja kollegor i svenska. Språkombud arbetar med stöd av chefen för att förbättra kommunikationen och för att göra hela arbetsplatsen språkutvecklande. Intresset från anordnarna är stort för båda utbildningarna. Satsningen kommer att fortgå under 2022.

Genom statsbidraget äldreomsorgslyftet kan vård- och omsorgspersonal bland annat studera till undersköterska och gå ledarskapsutbildningar. Denna kompetenssatsning fortsätter 2022. En annan kompetenssatsning handlar om Stjärnmärkning och Silviacertifiering. Detta är två vägar till att uppnå ökad kompetens inom demens, vilket leder till ökad kvalitet för denna kundgrupp.

Äldrenämnden vill också verka för utökad bemanning av sjuksköterskor under kvällar och helger.

God vård i livets slutskede handlar enligt Socialstyrelsens nationella kunskapsstöd (2013) om symtomlindring, multiprofessionellt samarbete, kommunikation och relation samt stöd till närstående. Äldrenämnden fortsätter under 2022 samarbetet med Region Stockholms Palliativa kunskapscentrum och utbildningen av palliativa ombud. Ombuden stöttar kollegor och blir viktiga kunskapsbärare på de olika särskilda boendena.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
NYTT: Det är attraktivt för anordnare att verka i Nacka. Valfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället.	(N) NY Andel anordnare som är nöjda med att verka i Nacka	81 %		85 %	85 %	85 %	Nämnd
	ÄNDRAT Antal personer med fallskador 65+ per tusen invånare (KF)			3 300	3 300	3 300	KF
	(N) (FLYTTAD) Andel verksamheter som arbetar	86 %		100 %	100 %	100 %	Nämnd

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Fokusområde från:
Det finns välutvecklade digitala verktyg och tjänster som förenklar för våra kunder.	med sin miljöpåverkan						
	(N) FLYTTAD Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten	93	148	200	230	260	Nämnd
	(N) NY Andel kunder som är nöjda med kontakten äldreheten			85 %	85 %	85 %	Nämnd

Arbete för att nå målet

God service till kunder och anordnare gör Nacka attraktivt

Kunder, anordnare och samverkansparter ska uppleva kommunen som tillgänglig, rättssäker och att man får god service. Nacka kommun är en serviceorganisation och har en nyantagen servicepolicy. Den gäller även när kommunen fattar beslut eller utövar tillsyn genom myndighetsutövning.

Anordnare i Nacka kommun ska uppleva att det är lätt att komma rätt i Nacka, få ett respektfullt bemötande som bygger en affärsmässig relation. Genom regelbunden kontakt med anordnare samt lyhördhet för anordnarens synpunkter sker samverkan för att utveckla verksamheter med god kvalitet för Nackas seniorer.

Äldrenämnden vill veta mer om vad såväl kunder som anordnare tycker om kontakterna med äldreheten för att på ett ännu bättre sätt kunna arbeta med ständiga förbättringar av service.

För 2021-22 genomförs en satsning på Nära vård, som syftar till ökad samverkan mellan kommun och region när primärvården blir navet i hälso- och sjukvården. Äldrenämnden ska fortsätta att verka för en god samverkan med regionen med kunden i centrum, med särskilt fokus på en trygg och välfungerande utskrivningsprocess.

Fler beskrivningar av hur välfärden i Nacka utvecklas genom [strategin för hälsosamt åldrande - en åldersvänlig kommun](#) finns i stycke 3.2 Bästa utveckling för alla.

Nya åtgärder för att förebygga fallskador

Arbetet med fallprevention är en delad angelägenhet mellan region och kommun, och äldrenämnden vill utöka de fallförebyggande insatserna. Det ska göras på flera sätt, bland annat genom att:

- satsa på fallförebyggande hembesök riktade till alla seniorer det år som de fyller 80 år
- utöka syn- och hörselpedagogens uppdrag
- insatsen promenad ändras till att även inkludera fallförebyggande träning

För att öka kunskapen om fallprevention behövs även utbildning för såväl anordnare som myndighet.

Miljö och hållbarhet inom vård och omsorg

Nacka kommun har ett [miljöprogram](#), som en av våra indikatorer sedan tidigare är kopplade till. Inom vård och omsorg fortsätter vi att följa upp anordnarnas miljöarbete i de årliga avtalsuppföljningsenkäterna.

Verksamhetsutveckling genom ökad digitalisering

Äldreheten har ansökt om och beviljats medel ur framtidsfonderna för att genom digitalisering skapa en förenklad ansökningsprocess av hemtjänstinsatser av servicekaraktär.

Ett viktigt område för framtidens äldreomsorg är välfärdsteknik.

Äldrenämnden ska fortsätta att arbeta för att öka andelen som får trygghetskamera/digital nattillsyn och mängden digitala trygghetslarm. Trygghetskamera har många fördelar för kunden, som slipper bli väckt på natten och minskar risken för nattliga fallolyckor. Det är också betydligt mer kostnadseffektivt. För att öka användningen av trygghetskamera ändrar äldrenämnden inriktning så att fysiskt nattbesök endast ska beviljas undantagsvis utifrån behov.

4 Jämförelser med andra kommuner

Kostnad för äldreomsorg

Kostnaden för äldreomsorg i Nacka ökar med 755 kronor till 56 697 kronor per invånare 2020. Nettokostnadsavvikelsen är ett effektivitetsmått på hur nettokostnaden står sig mot förväntad referenskostnad baserad på flera demografiska variabler. Nacka kommuns nettokostnadsavvikelse förbättras från -7,8 procent till -11 procent och gör den största förbättringen bland jämförelsekommunerna. Bland de som ligger bäst gör Solna den största förbättringen från -16,2 procent till 18,4 procent och placerar sig lika med Sollentuna som börjar avstanna i sin förbättring. Skillnaden varierar mellan -6,5 procent för Danderyd och -21,8 procent för Täby. Då Rka är sena med uppdaterade resultat i Kolada för 2020 kommer kostnad per brukare, invånare i särskilda boendeformer redovisas med 2019 års resultat.

Särskilt boende

Andelen kunder som uppgav att de var nöjda/ganska nöjda med sitt särskilda boende fortsatte att öka under 2020 från 86 till 88 procent. Nackas kommun ligger i en jämförelse med kommunerna i Stockholms län på en delad toppnotering tillsammans med Danderyd.

Hemtjänst

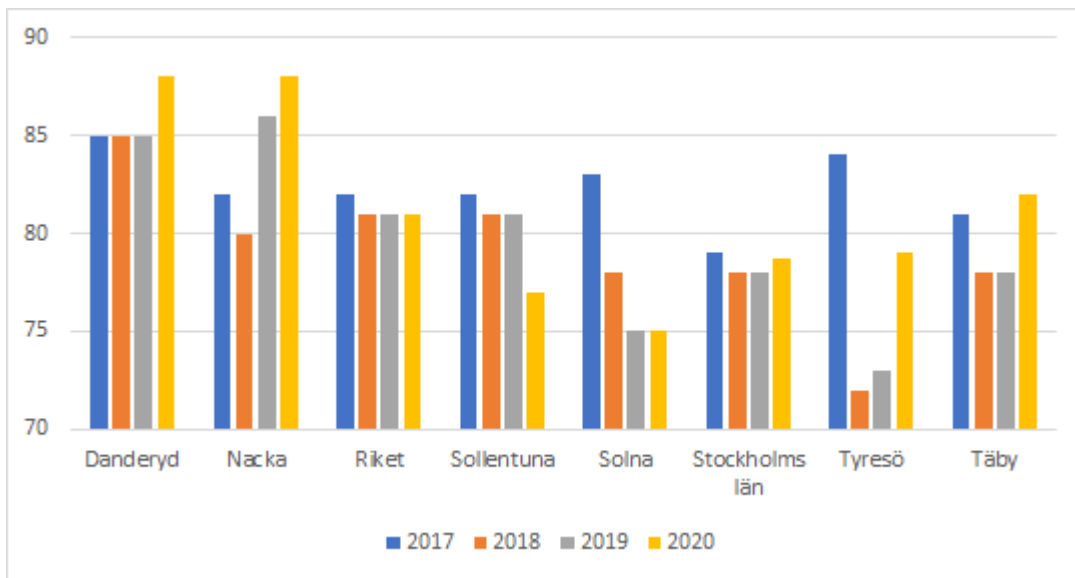
Andelen kunder som i förra årets brukarundersökning inom hemtjänst uppger att de är nöjda/ganska nöjda ökar för Nacka. I våra jämförelsekommuner är det bara Täby och Tyresö som går framåt medan Danderyd, Solna och Sollentuna backar. Nacka kommun ligger nu på delad förstaplats tillsammans med Tyresö. Jämfört med riket ligger Nacka kommun för första gången bättre och ökar med 10 procent från föregående år, men placerar sig bland de kommuner som har 30 procent lägst kundnöjdhet.

För hemtjänst ökar kostnaden per brukare på grund av checkhöjningen samt ökat antal timmar per kund. På särskilt boende 2019 ligger ökningen om 1,4 procent i paritet med checkhöjningen.

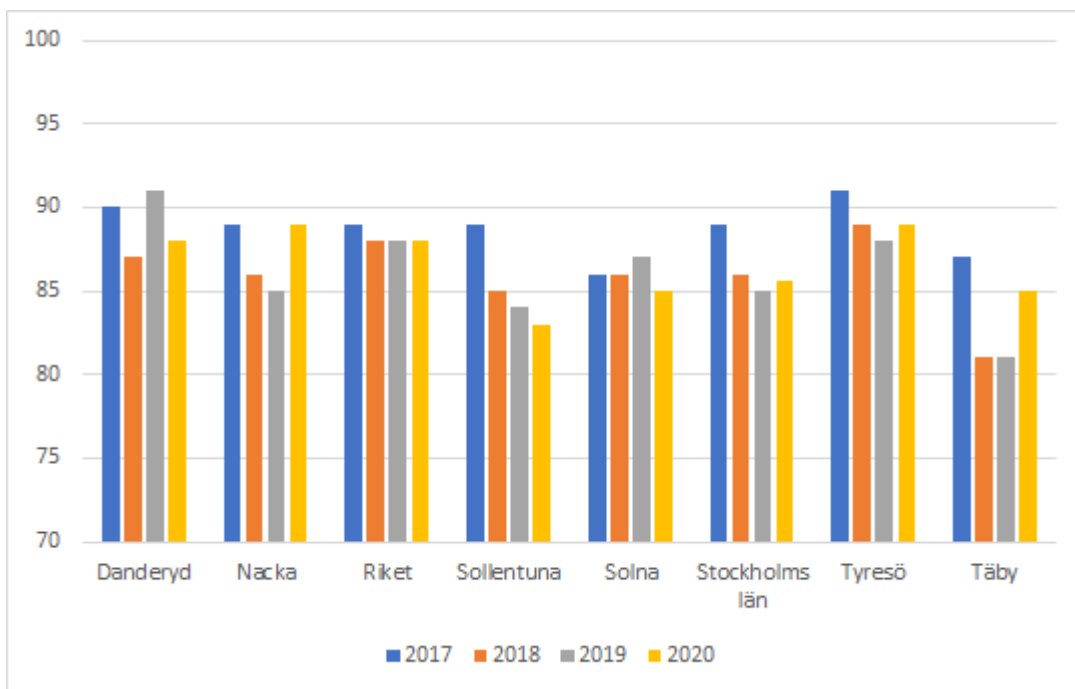
Bland jämförelsekommunerna ligger Nacka i högre halvan av andel invånare 65+ med hemtjänst men minskar årligen från 10,5 procent 2017 till 10,2 procent 2019. Kostnaden har ökat med ca 3700 kr per kund och år.

Mätår 2020/ gult 2019	Nacka	Danderyd	Sollentuna	Solna	Tyresö	Täby	Sthlms län	Riket
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 65+	56 697	70 194	52 929	58 553	54 566	49 200	55 969	0
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg %	-11,0	-6,5	-18,4	-18,4	-13,5	-21,8	-10,4	0,0
Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	4.1	5.1	3.8	4.4	3.5	4.1	3.9	-
Invånare 80+ i särskilda boendeformer, andel (%)	13.7	14.0	11.2	13.7	9.2	11.7	11.8	-
Invånare 65+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	10.2	7.3	11.4	6.8	7.8	11.8	8.2	-
Andel mkt nöjd/ganska nöjd med hemtjänsten som helhet (%)	89	88	83	85	89	85	86	88
Andel mkt nöjd/ganska nöjd med särskilt boende som helhet (%)	88	88	77	75	79	82	79	81
Kostnad för hemtjänst per kund och år (kr)	157 985	241 319	124 519	257 897	217 700	120 378	203 730	-
Kostnad per särskilt boende äldre (kr)	890 923	909 616	921 107	897 881	818 695	767 141	933 621	-

Brukarbedömning **särskilt boende** äldreomsorg - helhetssyn, andel (%). För bättre läsbarhet visas skalan på y-axeln mellan 70 och 90 %.

Brukarbedömning **hemtjänst** äldreomsorg - helhetssyn, andel (%). För bättre läsbarhet visas skalan på y-axeln här mellan 70 och 100%.

5 Resursfördelning

5.1 Ramärendet

De kostnadsförändringar som beaktas i ramärendet i vanliga fall är främst de som beror på volymutveckling, det vill säga att det blir fler, eller färre, deltagande personer i verksamheterna utifrån den prognostiserade befolkningsutvecklingen. Med anledning av rådande pandemi är de ekonomiska förutsättningarna för kommunen sammantaget mycket utmanande för år 2022 och osäkerheten i prognoserna som ligger till grund för ramärendet högre. Förslag till ramärende togs inte i nämnden. Tillkommande volymer hanteras i avsnitt 5.2.

5.2 Nämndyttrande

Volymer och satsningar

Nedan följer de volymer och satsningar som Äldrenämnden bedömer behövs för 2022.

Särskilt boende - check

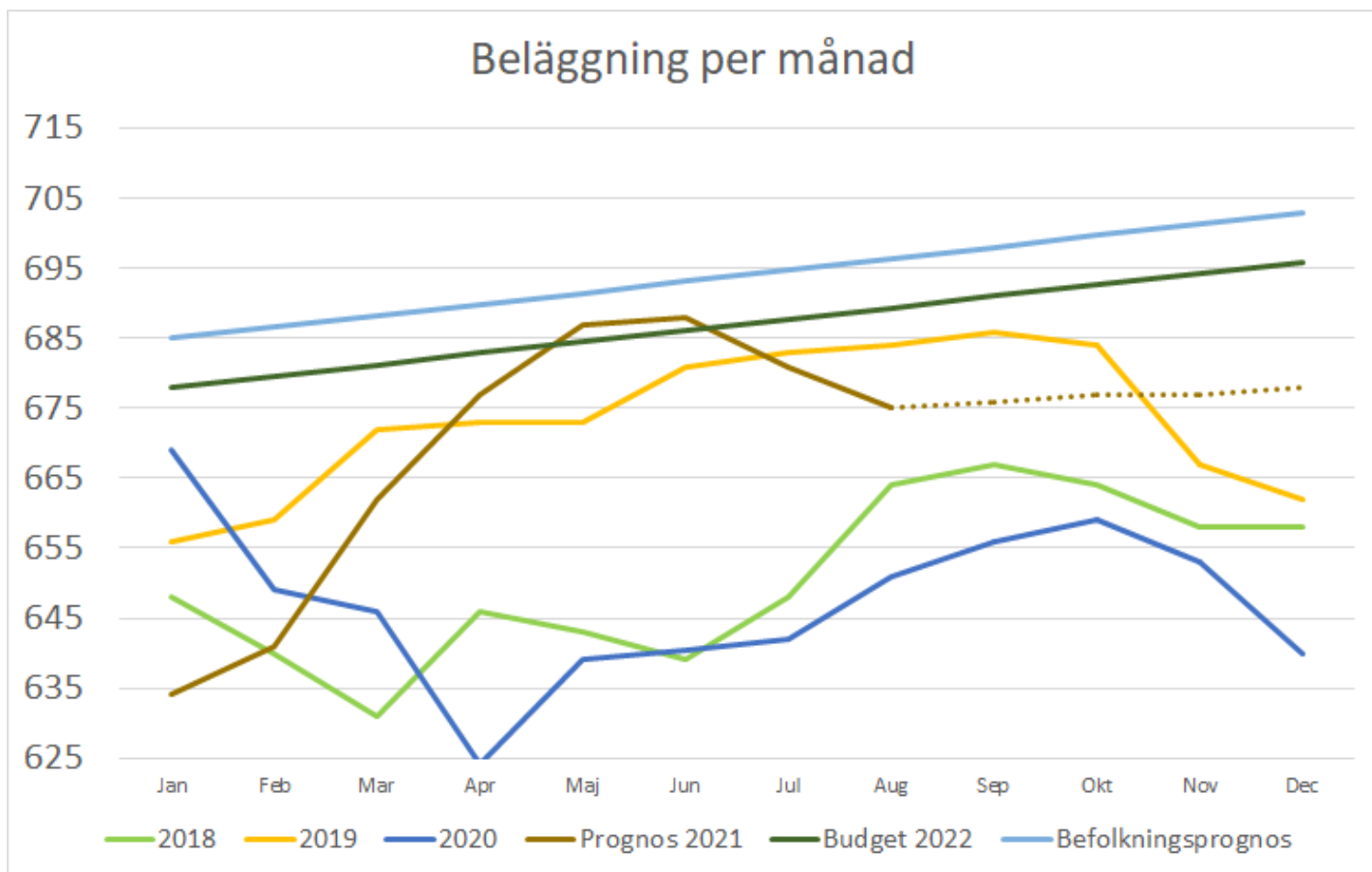
Nacka kommun har perioden 2015 till 2018 haft en fallande kundnöjdhet men har perioden 2019 till 2020 stärkt kundnöjdheten till en delad första plats med Danderyd bland jämförelsekommunerna. Kvalitetsmässigt blev 2020 ett bättre år än 2019 där Nacka kommun förbättrar 17 av 24 av de mjuka variablerna i Socialstyrelsens enkätundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen 2020".

Volymer

I mål och budget finns antaganden om ökning av antalet boendeplatser utifrån budgeterat antal platser, ökning utifrån befolkningsprognos samt den prognostiserade ökning om 3 platser fram tills årsskiftet. Till det tillkommer ytterligare 29 platser 2022 vid öppnandet av ny avdelning på ett befintligt boende. Totalt finns idag cirka 926 platser i Nacka kommun och 675 används av nackabor. Resterande köps av andra kommuner.

Insatsen särskilt boende har 2021 haft den kraftigaste volymökningen jämfört med de sista fem åren från 634 i januari fram till 688 i juni från en låg utgångsnivå. Perioden fram till tertiäl 2 ser vi en volymminskning till 675 kunder jämfört med 651 kunder i tertiäl 2 2020. Volymökningen under 2021 beror på att vaccinationerna är klara och att inflyttningen åter ökar. Det råder ett högt söktryck på särskilt boende som bedöms fortsätta under hösten 2021 för att sedan återgå till normal trend. Befolkningsprognosen ökar jämfört med tidigare år och beräknas ge en ökning om 18 kunder för 2022 vilket ger 687 snittplatser givet prognosen. Vi ser en ökning av antalet kunder i nivå 5 det senaste året som delvis balanseras av en minskning i nivå 4 och nivå 3 vilket driver kostnaderna. Utifrån utfall tertiäl 2 2021 och befolkningsprognos om 687 snittplatser 2022 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 15 miljoner kronor jämfört med budget 2020 varav 8,2 miljoner kronor avser underskott 2021.

Hösten 2019 började äldrenämnden verka inom länsöverenskommelsen för särskilt boende. Idag har vi 17 inflyttade kunder som genererar intäkter och 15 kunder som är utflyttade till annan kommun.

Satsning

Check

Äldrenämnden ser behovet av fortsatt satsning för särskilt boende, dels för att bibehålla den positiva trenden med kundnöjdhet, dels för att skapa möjlighet att möta de behov inom det kommunala hälso- och sjukvårdsuppdraget som belysts under den pågående pandemin. Äldrenämnden ser det ökade behovet av skyddsmateriel pandemin har medfört och avser med årets checkhöjning kompensera de ökade kostnaderna som uppstår. Checkbeloppet behöver justeras för att ge ökad täckning för när kunder med stora vårdbehov behöver dubbelbemanning. Äldrenämnden ser behovet av en satsning men klarar inte av att självfinansiera en höjning av checkbeloppet. För att fortsätta bibehålla kvalitet på särskilt boende föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja en höjning av checkbeloppet om 2 procent för 9,5 miljoner kronor.

Särskilt boende - avtal

Volymer

Inom budgetramen återfinns kostnader för boenden med olika platskostnader och inriktning. Profilplatser med psykiatrisk inriktning har en högre kostnad jämfört med boendeplats på hem för vård och boende (HvB). Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen minskas med 4 miljoner kronor jämfört med budget 2020 efter 2021 års volymminskning.

Matavgift för upphandlade särskilt boende för äldre

Inom Nacka kommuns kundval för särskilt boende för äldre beslutar varje boenden vilken matavgift de tar ut av kunden. I andra kommuner är det istället myndigheten som beslutar och tar ut matavgiften. Vid placeringar via upphandlade profilplatser på särskilt boenden eller för direktupphandlade platser behöver äldrenämnden

fastställa en dygnsavgift för mat. Äldrenämnden förslår att matavgiften på särskilt boende som ligger utanför kommunens kundval fastställs till 120 kronor per dygn. Detta är densamma som matavgiften för korttidsboende och ligger i linje med jämförande kommuner.

Satsning

Ingen satsning.

Hemtjänst

Äldreenheten ser att hemtjänsten drabbats i mindre omfattning än särskilt boende av pandemin. Under pandemin har insatsen hemtjänst en minskning om 2 procent av totala antalet timmar samtidigt som vi ser en minskning om 15 procent av antalet kunder med utförd tid. Det betyder en minskning med 300 kunder varav 100 kunder inte längre har kvar beviljad tid under pandemins topp. Vi har i augusti 170 kunder färre med utförd tid än före pandemin.

Äldrenämnden ser en lätt ökande trend sen tertial I för kunder med beviljad tid men inte med utförd tid vilket tyder på att kunderna med enklare insatser börjar återvända. Samtidigt ser vi att kunder fortfarande är benägna att avböja tjänsten eftersom den utförda tiden inte ökar i samma utsträckning som den beviljade tiden.

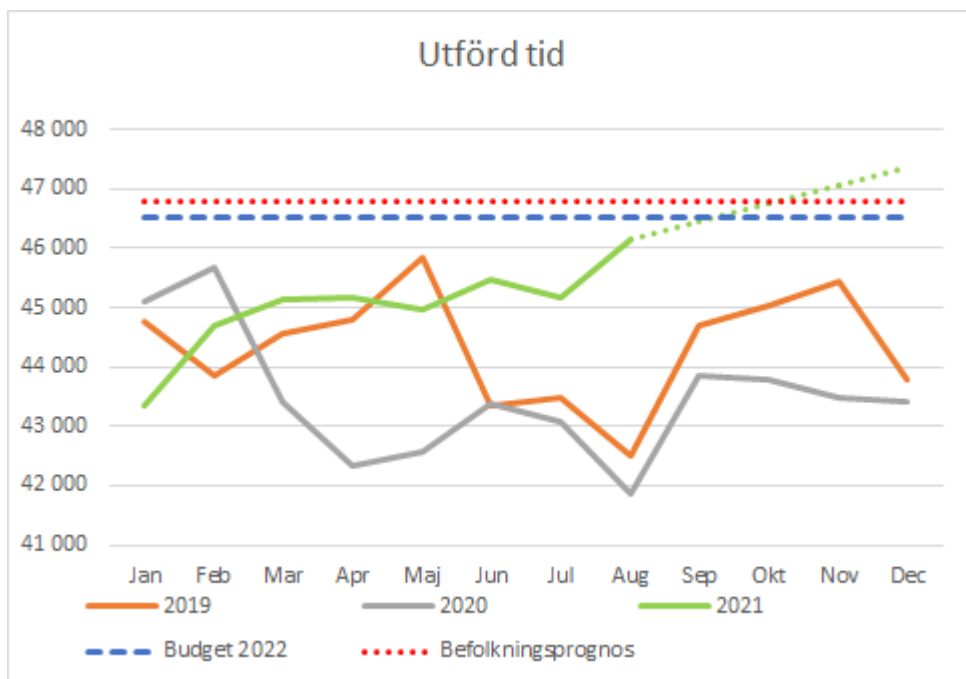
Äldrenämnden ser att den utförda tiden har ökat under pandemin vilket är främst en effekt av att tid per kund ökar. Det kan bero på ökad tidsåtgång för hantering av skyddsmateriel i samband med besök och ökat vårdbehov på grund av en senare övergång till särskilt boende.

Kundnöjdheten ökar för och ligger nu på rikssnittet. Äldrenämnden har utifrån de vikande nöjdhetssiffrorna 2015-2018 och återkommande synpunkter från anordnarna genomfört en stor översyn av hemtjänsten kallad "Hemtjänst 2.0". Den har lett till ett flertal rekommendationer för hur hemtjänsten ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt så att sköra äldre får sina behov tillgodosedda med god kvalitet. Nackas kundval för hemtjänst ska vara attraktivt och konkurrenskraftigt för hemtjänstanordnare och kunna säkerställa bästa utveckling för alla i enlighet med Nackas övergripande mål.

För 2021 höjdes egenavgiften från 150 kronor till 300 kronor efter att ha varit oförändrad under många år. Äldreenheten såg att efter höjningen har 21 av 1413 eller 1,5 procent av kunder avsagt sig hemtjänsten under första kvartalet och uppgett avgiftshöjningen som anledning.

Volymer

Äldreenheten ser framåt att de kunder som avstod hemtjänst under pandemins topp än så länge inte kommit tillbaka. Till det kommer ett antagande om en förväntad befolkningsökning 2022 om 2,5 procent utifrån befolkningsprognosen i åldrarna 65 och äldre. Utifrån prognostiserat utfall 2021 och prognos avseende antal kunder och hemtjänsttimmar föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas med 7 miljoner kronor varav 1,7 miljoner avser volymer 2021.

Satsning

Checkhöjning

Äldrenämnden ser behovet av satsningar på att bibehålla kvalitet inom hemtjänsten. Nacka kommun har ökat i kundnöjdhet och är numera i delad ledning tillsammans med Tyresö bland våra jämförelsekommuner. Utredning Hemtjänst 2.0 föreslår en stabil uppräkningsmodell. Nämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja en höjning av checkbeloppet med 8 kronor från 418 kronor till 426 kronor vilket motsvarar en höjning med 2 procent. Satsningen innebär en ökad kostnad om 4,4 miljon kronor. Detta för att Nackas kundval för hemtjänst ska kunna säkerställa bästa utveckling för alla och vara attraktivt och konkurrenskraftigt för hemtjänstanordnare i enlighet med Nackas övergripande mål.

Kontinuitetsbonus

Utredningen Hemtjänst 2.0 föreslog en prestationsbaserad ersättning med koppling till kontinuitet, vilket är en viktig kvalitetsaspekt för många kunder. Från 2021 infördes en kontinuitetsbonus om 4 kronor per utförd timme som i tertial I 2021 ökades till 7 kronor inom samma ram.

Idag betalas kontinuitetsbonus ut en gång per tertial till de anordnare som uppnår en kontinuitet på 9,5 eller mindre personal under en 14 dagars period. Äldrenämnden kommer under hösten 2021 utvärdera satsningen i dialog med utförarna.

Maxtaxa

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att följa Socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2022. För 2021 uppgår maxtaxan till 2139 kronor.

LSS-verksamhet inom äldreområdet

Volymer

Antal kunder som tillhör LSS personkrets lever längre. Utifrån reglementet tar äldrenämnden över kostnadsansvaret för dessa kunder från Omsorgsenheten när de har fyllt 65 år. Äldrenämnden har tillkommande LSS-volymer. För 2022 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen ökas

med 3,5 miljoner kronor för boende personlig service och 0,7 miljoner kronor för personlig assistans.

Satsning

Ingen satsning.

Dagverksamhet för äldre

Efterfrågan på dagverksamhet ökade 2019 efter satsningen på uppdelning mellan demens och social inriktning samt förändrade kvalitetskrav. Dagverksamheten ökade då från 79,5 kunder i snitt 2018 till 108 kunder per september månad år 2019. 2021 öppnade dagverksamheten på anpassat sätt från mars och har i tertiäl 2 81 kunder och förväntas återgå till 2019 års nivå mot årsslutet. Den uteblivna dagverksamheten under året har äldreheten, i den mån det har fungerat, kompenserat för genom ökad tid för bland annat promenader, avlösning samt genom att dagverksamheten tillsammans med anhörigcenter erbjudit tät telefonkontakt med dagverksamhetskunderna.

Avgifterna för dagverksamhet är sedan tidigare beslutade till 150 kronor per gång för de 8 första tillfällena därefter 90 kronor per gång upp till maxataxa. Utöver detta tillkommer en avgift för mat motsvarande 70 kronor per tillfälle. Tidigare beslut innebar att avgiften skulle följa uppräknings för hemtjänst. Äldreheten har låtit göra en omvärldsbevakning för avgiften som visar på att Nacka kommun redan har en högre avgift för dagverksamhet i jämförelse med andra kommuner och att avgiften skulle bli oskäligt hög om detta sker. Äldrenämnden föreslår därför att avgiften för dagverksamhet fastställs till nuvarande nivå.

Volym

Äldrenämnden räknar medhalvårseffekt av 25 nya platser på Danvikshem som antas öppna våren 2022. Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja att en ökning av budgetramen om 0,65 miljoner kronor för att täcka tillkommande volym 2022.

Satsning

Ingen satsning.

Övrigverksamhet

Volym

Hemtjänst natt

Hemtjänst natt och larm ökar i samma utsträckning som hemtjänst. För 2022 föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja att budgetramen räknas upp enligt befolkningsprognosen med 0,7 miljoner kronor och omsorgsprisindex.

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (LUS)

Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (LUS) började gälla 2018 och den långsiktiga regionala överenskommelsen antogs 1 januari 2020. Det ställs höga krav på effektiv samverkan, tillgänglighet och bemanning som möter en snabb utskrivningsprocess. Utskrivningsprocessen ska upplevas som trygg och samordnad för den enskilde.

Kostnadsansvaret för kommunen kan komma att öka dels genom ökat ersättningsbelopp men också att antalet dagar innan kommunens kostnadsansvar träder in gått från fem till två dagar och under hösten 2021 till 1,3 dagar. Ersättningsbeloppet för överskjutande dagar på sjukhus fastställs av Socialstyrelsen och är för 2021 8 900 kr per vård dygn. Trots förändrat arbetssätt och organisering av biståndshandläggare för att möta en snabb utskrivning beräknas ändå kostnader kunna uppstå för utskrivningsklara dagar. Då det genomsnittliga antalet betalningsansvarsdagar i Nacka fram t o m sista juli 2021 ligger betydligt lägre än det

nya gränsvärdet på 1,3 föreslår nämnden kommunfullmäktige en sänkning om 0,3 miljoner kronor för att bättre matcha förväntad volym.

Matdistribution

Äldrenämnden har de senaste åren haft ett underskott på matdistribution. Matdistribution ska självfinansieras och avgiften bör justeras för att bättre matcha kostnaden. Utifrån en ny upphandling av matdistribution föreslås en höjning av avgiften från 60 kronor till 63 kronor för att åter ha självfinansierad matdistribution. Äldrenämnden föreslår att matavgiften för korttidsboende och särskilt boende för äldre profilplats är kvar på nuvarande nivå om 120 kronor per dygn.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser

Strategin för hälsosamt åldrande har koppling till såväl WHO:s globala strategi för åldrande och hälsa som till socialtjänstlagens skrivningar om att bedriva uppsökande och förebyggande arbete. Målet är att Nackas seniorer ska ha goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Viktiga delar är att social isolering och ofrivillig ensamhet ska motverkas liksom att förebygga fallskador. Genom hälsofrämjande och förebyggande insatser uppmuntras människor att öka kontrollen över sin hälsa och förbättra den genom att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer. Äldrenämnden behöver nå flera nackabor med dessa insatser under kommande år, även för att kunna möta den demografiska utmaningen.

För att få till stånd förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter som når fler seniorer vill nämnden inrätta en ny träffpunkt i Älta kulturknut. Detta är i linje med tidigare antagna strategi om fler träffpunkter för seniorer. Nacka kommun har redan lokalupplåtelseavtal med Älta kulturknut. Vidare genomförs en utökning av syn- och hörselpedagog till 0,5 tjänst. Syftet är att kunna genomföra mer riktade fallförebyggande insatser till denna målgrupp i särskild riskzon för fallolyckor.

Inriktningen på de hälsofrämjande insatserna kommer att ses över inom befintlig ram. Verksamheterna Eken, balansskola och Qigong som idag utförs av Vålfärd samhällsservice avslutas i den form de har nu för att istället finna nya former, bland annat i samarbete med civilsamhället på Öppen mötesplats och träffpunkterna.

Satsning

Ingen satsning. Finansiering av drift av träffpunkten samt utökad syn- och hörselpedagog sker genom omfördelning av befintlig ram.

Upphandling nytt verksamhetssystem

Äldreenheten är i slutskedet av upphandling av ett verksamhetssystem som ska ersätta nuvarande avtal med Pulsen Combine. Systemet kommer delas med socialnämnden och kostnadsfördelas. Total årskostnad för socialnämnden och äldrenämnden förväntas bli cirka 5 miljoner. Nuvarande system har en budget om 2,8 miljoner kronor fördelat på båda nämnderna. Systembytet förväntas få en införandekostnad mellan cirka 1-2,25 miljoner kronor. Under införandeperioden kommer båda systemen gå parallellt.

Äldrenämnden och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja utökad budget för nytt verksamhetssystem med sammanlagt 2,2 miljoner kronor samt 2 miljoner kronor till ett införandeprojekt under första året. Äldrenämndens andel blir 1,1 miljoner kronor utökad budget för verksamhetssystem samt 1 miljon kronor för ett ettårigt införandeprojekt.

Myndighet och huvudmannaskap

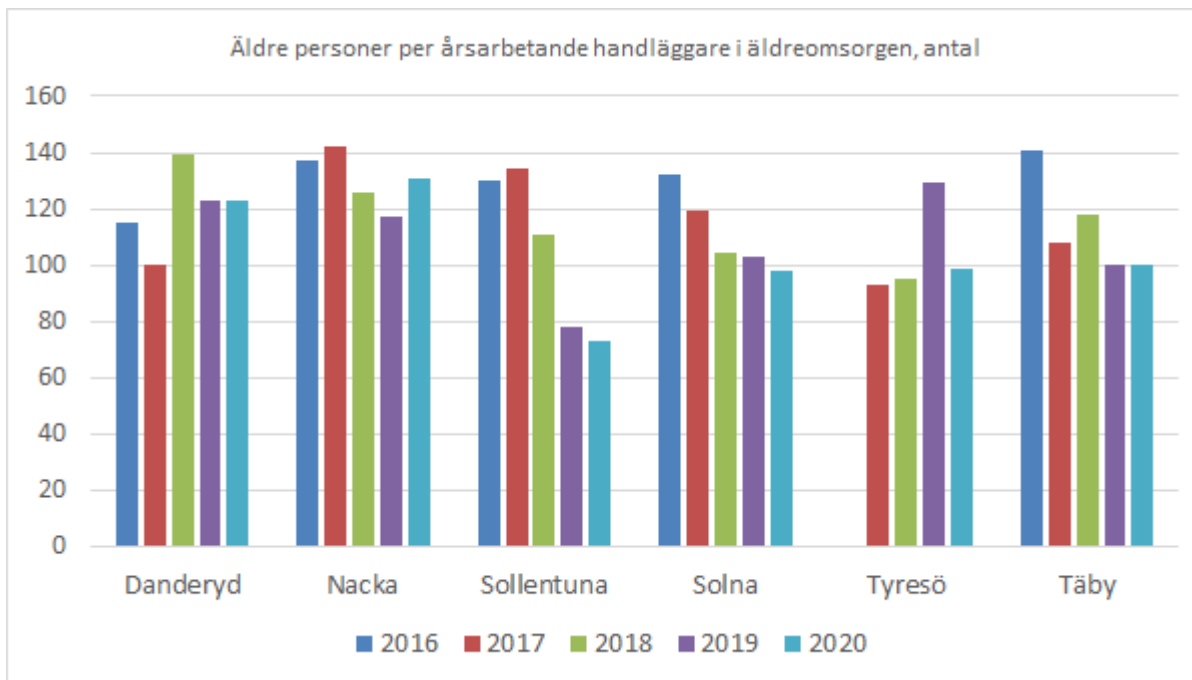
Volym

För att äldreenhetens biståndshandläggare ska klara den uppskattade ökningen av antalet ärenden, till följd av ökningen av antalet äldre, kommer produktiviteten att behöva öka med 85 procent till 2035.

I en jämförelse med våra jämförelsekommuner har biståndshandläggarna i Nacka ett mycket högt antal

ärenden per handläggare. Nacka har 131 mot Sollentuna som har 73, där medel för Storstockholm är 101. För att säkerställa god kvalitet på insatserna och matcha dem mot kundens behov är individuppföljningar nödvändiga. Biståndshandläggarna i Nacka har med de höga ärendetalen inte möjlighet att prioritera dessa i den utsträckning som behövs. Fler uppföljningar har i andra kommuner även resulterat i minskade insatskostnader.

Införandet av IBIC kräver mer resurser då utredningstiderna har ökat. På sikt förväntas de förbättrade individuella behovsbedömningarna genom IBIC leda till ökad effektivitet, eftersom insatserna på ett bättre sätt kan matchas mot kundens behov.

Inrättandet av ett hemplaneringsteam och anställningen av extra vikarier har under 2021 har varit en förutsättning för att klara den lagförändrade utskrivningsprocessen för kunder som har varit ineliggande på sjukhus. Inflödet av kunder är periodvis mycket högt, särskilt under sommar och semesterperioder, vilket också utgör en risk för arbetsmiljön.

Satsning

Även om effektiviseringar och ytterligare organisationsförändring har genomförts ser äldrenämnden för 2022 behovet av satsning på ytterligare 2,5 tjänster motsvarande 2 miljoner kr för att klara av ärendehanteringens mängd med förbättrad utredningsmetod, kunna utöka andelen uppföljningar, genomföra trygga utskrivningar från slutenvården med kort tidsram samt möjliggöra en hållbar arbetsmiljö.

För att nämnden ska klara av löneökningarna behövs kompensation om 0,5 miljoner kronor. Konsekvensen av utebliven kompensation för löneökning blir neddragning av 0,8 tjänster.

För att kunna upprätthålla tillgänglighet och kvalitet i myndighetsutövningen även under semesterperioderna med hjälp av semestervikarier behöver budgeten för myndighet och huvudmannaskap ökas med 0,8 miljoner kronor.

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja kompensation för löneökning, sommarvikarier samt nya tjänster om 3,3 miljoner kronor för att bibehålla kvaliteten i myndighetsutövningen.

Nämndens resursfördelning, nettoredovisning (tkr)

Verksamhet (tkr)	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021 T2	Förändring/satsning						Budget 2022			Skillnad 2021 och 2022	budgetram 2022
				Ramärende intäkter	Ramärende kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Nämndyttrande		Intäkter	Kostnader	Netto		
								Satsning intäkter	Satsning kostnader					
Hemtjänst - check	-195 700	-213 213	-214 933	26 430	-239 643		-7 000		-4 404	26 430	-251 047	-224 617	-11 404	5%
Trygghetslarm - ej check	-9 533	-9 790	-9 200	2 200	-11 990		-500			2 200	-12 490	-10 290	-500	5%
Dagverksamhet äldre - check	-8 943	-8 943	-3 200	600	-9 543		-650			600	-10 193	-9 593	-650	7%
Korttidsvård - ej check	-17 334	-17 802	-20 402	2 390	-20 192		-505			2 390	-20 697	-18 307	-505	3%
Verksamhet med beslut enl LSS	-21 587	-25 999	-25 999	0	-25 999		-4 130			0	-30 129	-30 129	-4 130	14%
Särskilt boende - check	-449 459	-458 174	-466 388	27 120	-485 294		-15 000		-9 463	27 120	-509 757	-482 637	-24 463	5%
Särskilt boende - avtal	-43 962	-45 149	-38 649	2 208	-47 357		2 871			2 208	-44 486	-42 278	2 871	-7%
Övrig verksamhet	-38 387	-40 548	-52 398	1 295	-41 843		-1 078		-2 100	1 295	-45 021	-43 726	-3 178	7%
Myndighet & Huvudmannaskap	-46 094	-44 932	-45 844	0	-44 932		-912		-3 300	0	-49 144	-49 144	-4 212	9%
Nämnd och nämndstöd	-1 605	-1 605	-1 605	0	-1 605					0	-1 605	-1 605	0	0%
Summa	-832 602	-866 154	-878 618	62 243	-928 398	0	-26 904	0	-19 267	62 243	-974 569	-912 326	-46 171	5%

Nämndens resursfördelning, volymredovisning

(Antal) Verksamhet	Volymenhet	Ramärende	Nämndyttrande (Förändring)	Centraljustering	Budget 2022	Kommentar
675 Särskilt boende T2	antal kund	0	9,5 miljoner kronor	0	473,2 miljoner kronor	Pandemidrivna volymökning
46906 Hemtjänst T2	antal timmar	0	7 miljoner kronor	0	220,2 miljoner kronor	

(Antal) Verksamhet	Volymenhet	Ram- ärende	Nämnd- yttrande (Förändr)	Central- justering	Budget 2022	Kommentar
81 Dagverksamhet T2	antal kund	0	0,65 miljoner kronor	0	9,6 miljoner kronor	

6 Checkar och avgifter

Förslag checkar

Särskilt boende

Äldrenämnden ser behovet av fortsatt satsning för särskilt boende, dels för att bibehålla den positiva trenden med kundnöjdhet, dels för att skapa möjlighet att möta de behov inom det kommunala hälso- och sjukvårdsuppdraget som belysts under den pågående pandemin. Äldrenämnden ser det ökade behovet av skyddsmateriel pandemin har medfört och avser med årets checkhöjning kompensera de ökade kostnaderna som uppstår. Checkbeloppet behöver justeras för att ge ökad täckning för när kunder med stora vårdbehov behöver dubbelbemanning. Äldrenämnden ser behovet av en satsning men klarar inte av att självfinansiera en höjning av checkbeloppet. För att fortsätta bibehålla kvalitet på särskilt boende föreslår nämnden kommunfullmäktige att bevilja en höjning av checkbeloppet om 2 procent för 9,5 miljoner kronor.

Hemtjänst

Äldrenämnden ser behovet av satsningar på att bibehålla kvalitet inom hemtjänsten. Nacka kommun har ökat i kundnöjdhet och är numera i delad ledning tillsammans med Tyresö bland våra jämförelsekommuner. Utredning Hemtjänst 2.0 föreslår en stabil uppräkningsmodell. Nämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja en höjning av checkbeloppet med 8 kronor från 418 kronor till 426 kronor vilket motsvarar en höjning med 2 procent. Satsningen innebär ökad kostnad om 4,4 miljon kronor. Detta för att Nackas kundval för hemtjänst ska vara attraktivt och konkurrenskraftigt för hemtjänstanordnare och kunna säkerställa bästa utveckling för alla i enlighet med Nackas övergripande mål.

Förslag avgifter

Matdistribution

Äldrenämnden har de senaste åren haft ett underskott på matdistribution. Matdistribution ska självfinansieras och avgiften bör justeras för att bättre matcha kostnaden. Utifrån en ny upphandling av matdistribution föreslås en höjning av avgiften från 60 kronor till 63 kronor för att åter ha självfinansierad matdistribution.

Matavgift särskilt boende och korttidsboende

Inom Nacka kommuns kundval för särskilt boende för äldre beslutar varje boenden vilken matavgift de tar ut av kunden. I andra kommuner är det istället myndigheten som beslutar och tar ut matavgiften. Vid placeringar via upphandlande profilplatser på särskilt boenden eller för direktupphandlade platser behöver äldrenämnden fastställa en dygnsavgift för mat. Äldrenämnden föreslår att matavgiften på särskilt boende som ligger utanför kommunens kundval fastställs till 120 kronor per dygn. Detta är densamma som matavgiften för korttidsboende och ligger i linje med jämförande kommuner.

Maxtaxa

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att följa Socialstyrelsens rekommendation för maxtaxan för 2022. För 2021 uppgår maxtaxan till 2139 kronor.

Trygghetslarm

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att bevilja en höjning av avgiften för trygghetslarm från 210 kronor till 240 kronor.

Dagverksamhet

Avgifterna för dagverksamhet är sedan tidigare beslutade till 150 kronor per gång för de 8 första tillfällena därefter 90 kronor per gång upp till maxataxa. Utöver detta tillkommer en avgift för mat motsvarande 70 kronor per tillfälle. Tidigare beslut innebar att avgiften skulle följa uppräknings för hemtjänst. Äldreenheten har låtit göra en omvärldsbevakning för avgiften som visar på att Nacka kommun redan har en högre avgift

för dagverksamhet i jämförelse med andra kommuner och att avgiften skulle bli oskäligt hög om detta sker. Äldrenämnden föreslår därför att avgiften för dagverksamhet fastställs till nuvarande nivå.

Äldrenämnden föreslår att avgiften för dagverksamhet beslutas till 150 kronor per gång för de 8 första tillfällena därefter 90 kronor per gång upp till maxtaxa. Avgiften för mat beslutas till 70 kronor per tillfälle.

7 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

Fram till 2035 kommer antalet seniorer att öka från 16 000 till 24 000, en ökning på cirka 33 procent. Till hjälp för att möta dessa utmaningar finns sedan 2018 en strategi för hälsosamt åldrande i Nacka. Det är därför av stor vikt att i samverkan med region, företag och civilsamhälle fokusera på förebyggande insatser och digitalisering som kan minska behovet av hemtjänst och särskilt boende genom att hälsan förbättras.

Kompetensförsörjningen står för stora utmaningar. Bristen på kompetens riskerar att urholka kvaliteten för seniorerna. Det stora antalet medarbetare inom äldreomsorgen finns bland anordnare och utförare som konkurrerar om medarbetare med rätt kompetens.

För att framtidssäkra äldreomsorgen i Nacka behöver även den interna organisationen på myndigheten utvecklas ytterligare. Det höga flödet av utskrivningar från slutenvården behöver hanteras på ett patient- och kundsäkert sätt. Genom tätare individuppföljningar kan kvaliteten öka och kostnaderna minska. Det är av stor vikt att enhetens personella resurser kan möta dessa krav och de ökade antalet kunder.

8 Motioner

				Förändring						Budget 2022			Skillnad 2021 och budgetram 2022	
				Ramärende			Nämndyttrande							
Verksamhet (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Prognos 2021 T2	Ramärende intäkter	Ramärende kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Satsning intäkter	Satsning kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto	tkr	%
Hemtjänst - check	-195 700	-213 213	-214 933	26 430	-239 643		-7 000		-4 404	26 430	-251 047	-224 617	-11 404	5%
Trygghetslarm - ej check	-9 533	-9 790	-9 200	2 200	-11 990		-500			2 200	-12 490	-10 290	-500	5%
Dagverksamhet äldre - check	-8 943	-8 943	-3 200	600	-9 543		-650			600	-10 193	-9 593	-650	7%
Korttidsvård - ej check	-17 334	-17 802	-20 402	2 390	-20 192		-505			2 390	-20 697	-18 307	-505	3%
Verksamhet med beslut enl LSS	-21 587	-25 999	-25 999	0	-25 999		-4 130			0	-30 129	-30 129	-4 130	14%
Särskilt boende - check	-449 459	-458 174	-466 388	27 120	-485 294		-15 000		-9 463	27 120	-509 757	-482 637	-24 463	5%
Särskilt boende - avtal	-43 962	-45 149	-38 649	2 208	-47 357		2 871			2 208	-44 486	-42 278	2 871	-7%
Övrig verksamhet	-38 387	-40 548	-52 398	1 295	-41 843		-1 078		-2 100	1 295	-45 021	-43 726	-3 178	7%
Myndighet & Huvudmannaskap	-46 094	-44 932	-45 844	0	-44 932		-912		-3 300	0	-49 144	-49 144	-4 212	9%
Nämnd och nämndstöd	-1 605	-1 605	-1 605	0	-1 605					0	-1 605	-1 605	0	0%
Summa	-832 602	-866 154	-878 618	62 243	-928 398	0	-26 904	0	-19 267	62 243	-974 569	-912 326	-46 171	5%

Äldrenämndens
sammanträdesdagar 2022

8

ÄLN 2021/162

2021-09-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: ÄLN 2021/162

Äldrenämndens sammanträdesdagar 2022

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar om följande sammanträdesdagar för år 2021:

Onsdagen den 23 februari

Onsdagen den 30 mars

Onsdagen den 27 april

Onsdagen den 1 juni

Onsdagen den 22 juni

Onsdagen den 31 augusti

Onsdagen den 28 september

Onsdagen den 26 oktober

Onsdagen den 30 november

Onsdagen den 14 december

Sammanträdena äger vanligtvis rum klockan 18.00.

Sammanfattning

Enligt 2 § ”Reglemente med gemensamma bestämmelser för nämnder i Nacka kommun” ska nämnden inför varje kalenderår besluta om sammanträdesplan, senast under september månad året före. Sammanträdesplanen är anpassad utifrån kommunens övergripande ekonomiprocesser, lov och helgdagar samt kommunfullmäktiges sammanträden.

Ekonomiska konsekvenser

Sammanträdeskostnaderna budgeteras i ärendet om mål och budget.

Konsekvenser för barn

Beslutet innebär inga direkta konsekvenser för barn.

Karin Kollberg
Social- och äldre direktör
Stadsledningskontoret

Anneli Drakenberg
Nämndsekreterare
Nämndadministrativa enheten

Anmälan av delegationsbeslut

10

ÄLN 2021/44

Anmälningar

11

ÄLN 2021/45

Ansökan om
bostadsanpassningsbidrag

14

ÄLN 2021/164